

TARTU ÜLIKOOL  
HUMANITAARTEADUSTE JA KUNSTIDE VALDKOND  
EESTI JA ÜLDKEELETEADUSE INSTITUUT

Laura Pihlik

KOMI VERBI *ЛОНЫ* 'OLEMA (TULEVIKUS)' VARIEERUMINE  
OLEVIKU- JA TULEVIKUVORMIS AINSUSE 3. ISIKUS

Bakalaureusetöö

Juhendaja Nikolay Kuznetsov

Tartu 2024

# SISUKORD

SISSEJUHATUS .....	5
1. TULEVIKU VÄLJENDAMISE VAHENDID.....	7
1.1. Tulevikuaeg .....	7
1.2. Tuleviku väljendamine Uurali keeltes.....	8
1.3. */ē- verbid .....	10
1.4. Tuleviku väljendamine komi keeles.....	11
1.4.1. Sünteetilised vormid .....	11
1.4.2. Analüütilised vormid.....	13
1.4.3. Verb <i>лоны</i> .....	14
2. MATERJAL JA MEETOD.....	16
3. ANALÜÜS.....	18
3.1. <i>лоны</i> lihtöeldisena.....	19
3.1.1. Nulltulevik .....	19
3.1.2. Kontekst .....	21
3.1.3. Ajamäärus.....	22
3.1.4. Tingimus.....	24
3.1.5. Teine tulevikuline verb.....	25
3.1.6. Optatiiv.....	26
3.1.7. Täendus 'kelleks-milleks olema' .....	27
3.1.8. Modaalusus .....	28
3.1.9. Täendus 'juhtuma' .....	29
3.1.10. Täendus 'saama' .....	29
3.1.11. Oleviku- ja tulevikuvorm ühes lauses .....	30
3.2. <i>лоны</i> liitöeldisena.....	30
KOKKUVÕTE.....	33
KIRJANDUS .....	36
VARIATION OF THE KOMI VERB <i>ЛОНЫ</i> 'WILL BE' IN THE PRESENT AND FUTURE TENSE IN THIRD PERSON SINGULAR. SUMMARY .....	38
LISA 1. UURIMISMATERJAL.....	40

### **Autorsuse kinnitus**

Kinnitan, et olen käesoleva lõputöö ise kirjutanud ning toonud korrekselt välja teiste autorite panuse. Töö on kirjutatud, lähtudes Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

*Laura Pihlik*

## Lühikokkuvõte

Komi verb *лоньы* 'olema (tulevikus)' viitab semantiliselt tulevikule, kuid sellest hoolimata kasutatakse seda lisaks olevikuvormile ka tulevikuvormis. Seega poleks justkui põhjust niigi tulevikulist verbi veel tulevikuvormi panna. Miks seda tehakse, pole teada. Siinse bakalaureusetöö eesmärgiks oligi uurida, kas verbi *лоньы* 'olema (tulevikus)' kasutamine oleviku- või tulevikuvormis sõltub mingisugustest teguritest või mitte. Selleks valiti sūrjakomi veebikorpusest mõlema *лоньы* vormiga 100 lauset, kokku 200. Need jagati kategooriateks vastavalt sellele, missugune tegur või nähtus võis neis lausetes tingida kas oleviku- või tulevikuvormi kasutamise. Leiti, et oleviku- ja tulevikuvormi kasutamisel on selge vahe ainult siis, kui *лоньы* on tähenduses 'kelleks-milleks olema' või 'saama' või viitab modaalsusele. Tähenduse 'kelleks-milleks olema' ja modaalsuse puhul kasutati ainult *лоньы* olevikuvormi, mis ei viidanud aga mitte tulevikule, vaid hoopis olevikule. Tähenduse 'saama' puhul kasutati aga ainult *лоньы* tulevikuvormi. Kõigi teiste kategooriate puhul selget erinevust kahe vormi kasutamise vahel välja ei tulnud. Leidus küll suundumusi teatud asjade väljendamiseks üht või teist vormi kasutada, kuid need ei tulenenud lausete süntaktilistest ega kontekstilistest teguritest, vaid sõltusid pigem keelekasutaja eelistustest.

**Võtmesõnad:** komi keel, tulevik, varieerumine, verb *лоньы*

## SISSEJUHATUS

Ajakategooria kirjeldamisega maailma keeltes on seotud mitmeid probleeme. Igas keeleteaduse harus lähenetakse uurimisele erinevalt, kasutatakse isesuguseid mõisteid ning meetodeid (Ludlow 2012: 7). Uurali keelte puhul ei ole olukord teistsugune, eriti mis puudutab tulevikuaega: sageli võib leida täiesti vastakaid arvamusi. Kõige põhjalikumalt on soome-ugri keelte tuleviku väljendamist uurinud Klara Majtinskaja (1973) ning Boris Serebrennikov (1960) (neist viimane kirjeldas küll ainult mari, ersa, mokša, komi ja udmurdi keelt). Tulevikuvormide väljakujunemist on kirjeldanud Helle Metslang (1996). Ka komi keele puhul ei ole olukord teistsugune. Lisaks teadlaste lahkavamatele on selle tulevikuaega ka vähe uuritud. Seda on teinud näiteks Dmitri Bubrihh (1949) ja Jevgeni Tsõpanov (2020) ning Raija Bartens on kirjutanud laiemalt Permi keelte tulevikuvormide väljakujunemisest.

Bakalaureusetöös on vaatluse all verb *лoны* 'olema (tulevikus)', mida pole siinkirjutajale teadaolevalt üldse lähemalt uuritud. Mõnes ülevaates seda küll mainitakse, kuid üksikasjalikumalt pole seda käsitletud. Hoolimata sellest, et *лoны* viitab juba semantiliselt tulevikule, kasutatakse seda lisaks olevikuvormile ka tulevikuvormis (BKRS: *лoны*), kuigi poleks justkui põhjust niigi tulevikulist verbi veel tulevikuvormi panna. Miks seda tehakse ja kas *лoны* oleviku- ja tulevikuvormi kasutamisel on üldse mingi vahe, pole teada. Siinse töö eesmärk ongi välja selgitada, kas verbi *лoны* kasutamine oleviku- või tulevikuvormis sõltub mingisugustest teguritest või mitte. Selle täitmiseks otsitakse vastuseid järgmistele küsimustele:

1. Kas ja millised tegurid või nähtused mõjutavad verbi *лoны* ajavormi valikut?
2. Milline on verbi *лoны* ainsuse 3. isiku oleviku- ja tulevikuvormide kasutamise vahekord?

Uurimismaterjal pärineb Timofei Arhangelski (2019) sūrjakomi veebikorpusest, kust valiti analüüsimiseks 100 kasutusjuhtu *лoны* ainsuse 3. isiku olevikuvormiga ja 100 kasutusjuhtu tulevikuvormiga. Keskendatud on ainult ainsuse 3. isiku vormidele, kuna

bakalaureusetöö maht ei oleks võimaldanud nii suure hulga andmete analüüsimist, et ka mitmuse vorme uurida.

Töö koosneb kolmest peatükist. Esimeses peatükis antakse ülevaade tuleviku väljendamise vahenditest üldkeeleteaduslikust vaatepunktist, seejärel kitsamalt Uurali keeltes ning komi keeles. Lisaks kirjeldatakse läänemeresoome *\*l̄e-* verbide kasutamist, kuna neil on komi *лоньи*-verbiga palju sarnast. Teises peatükis kirjeldatakse materjali ja uurimismeetodit ning kolmas peatükk sisaldab materjali analüüsi ning järeldusi.

# 1. TULEVIKU VÄLJENDAMISE VAHENDID

## 1.1. Tulevikuaeg

Verbide üks grammatiline kategooria on aeg. Ajavormide kirjeldamiseks võetakse tavaliselt aluseks käesolev hetk: sellele eelnevat nimetatakse minevikuks ning sellele järgnevat tulevikuks. Enamikus maailma keeltes on põhiline ajakategooria vastandus aga hoopis mineviku ja mitte-mineviku vahel, kuna tulevikuaja grammatiline markeerimine ei ole sugugi alati kohustuslik. (Comrie 1985: 43-44)

Ajal kui grammatilisel kategoorial võib olla ka muid funktsioone kui aja väljendamine (Comrie 1985: 19). Eriti tuleb see esile tuleviku puhul, mis väljendab lisaks tulevikusituatsioonile ka mingisugust oletust, soovi, järeldust, kavatsust vm (Lyons 1977: 816). Alati pole ka sugugi selge, kas esil on põhitähendus ehk tulevikuaeg või mõni teistest tähendustest. Näiteks inglise *will* võib viidata nii tulevikule (nt *it will rain tomorrow* 'homme sajab vihma') kui ka modaalsusele (nt *will you do this for me?* 'kas sa teeksid seda minu jaoks?'). (Comrie 1985: 21) Tulevikuline tähendus on põhitähendus selliste konstruktsioonide puhul, mis on täielikult grammatiseerunud. See tähendab, et need tuleviku väljendamise vahendid on kohustuslikud lausetes, kus ennustatakse mingisuguse situatsiooni toimumist. (Dahl 2000: 310) Sõnaga *situatsioon* tähistatakse siinses töös Bernard Comrie (1985) eeskujul sündmusi, protsesse, seisundeid jm.

Selles, kas grammatiline tulevik käib ajakategooria alla või mitte, ei ole erinevad teadlased sugugi ühel meelel. Põhjuseks on see, et kui minevikuaajaga väljendatavad situatsioonid on juba toimunud ning kõnehetkel neid enam muuta ei saa, siis tulevikuaeg põhineb arvamusel või ennustusel selle kohta, mis edaspidi juhtuda võib, ning kõnehetkel ei saa sugugi kindel olla, et situatsioon ka tõeks saab (Comrie 1985: 43). Seetõttu on mõned teadlased tõstatanud küsimuse, kas tulevik ei võiks olla seotud pigem kõneviisi kui ajakategooriaga (vt nt Fleischman 1982: 25). Ka uurimustes, kus tulevik arvatakse ajakategooria juurde kuuluvaks, viidatakse sellele enamasti kui *nii-öelda tulevikuaajale* (vt nt Comrie 1985; Bybee jt 1994). Just selle tõttu, et tulevikus juhtuva suhtes ei saa kunagi kindel olla, seostatakse tulevikuaega sageli ka modaalsusega. Tulevikku väljendav lause

erineb modaalsuse poolest peaaegu alati samasugusest lausest oleviku- või minevikuvormis (Dahl 1985: 103).

Ühes keeles võib tuleviku väljendamiseks olla mitu viisi. Põhjuseks on enamasti see, et üht või teist viisidest kasutatakse kindlatel juhtudel, või ei viita see grammatiline üksus alati tulevikule (näiteks on sellel lisaks varasem, mitte-tulevikuline tähendus). (Bybee jt 1994: 243) Wolfgang Kleini (2008: 8-9) järgi on maailma keeltes aja väljendamiseks kuus peamist viisi:

- 1) aeg ehk tempus (verbikategooria, enamasti koos abitegusõnaga);
- 2) grammatiline aspekt (samuti verbikategooria, enamasti koos abitegusõnaga);
- 3) *Aktionsart*, tegevuskulg (tegevus väljendub verbi tähenduses);
- 4) ajamäärused;
- 5) ajale viitavad abisõnad (nt hiina keeles);
- 6) sündmuste järjestus.

## 1.2. Tuleviku väljendamine Uurali keeltes

Nii nagu paljudes teistes maailma keeltes, on ka Uurali keeltele iseloomulik, et ajakategooria keskmes on mineviku ja mitte-mineviku vastandus. Seetõttu pole tuleviku väljendamiseks kujunenud kindlat süsteemi, nagu näiteks mineviku puhul (Bradely jt 2022: 904-905). Kõige tavalisem on hoopis see, et tulevikku väljendatakse olevikuvormis verbidega (Majtinskaja 1973: 81). Peale selle kasutatakse ka analüütilisi vorme ning kõige vähem sünteetilisi vorme, enamikus soome-ugri keeltes tulevikuparadigmat ei olegi (Bradely jt 2022: 904-905).

Analüütiliste vormide moodustamiseks on kaks peamist viisi. Esimene variant koosneb abiverbist ning põhiverbi infinitiivist, näiteks ersa *карман морамо* 'hakkan laulma' (Majtinskaja 1973: 84; Hamari, Ajanki 2022: 411). Teine variant moodustatakse mitte-tegusõnast ja verbist, nagu näiteks eesti keele väljendverbid (nt *aru saama*) ja ühendverbid (nt *välja naerma*) (Majtinskaja 1973: 84; Erelt 2017: 102–104). Nagu

öeldud, pole need aga sugugi kõige levinumad viisid tuleviku väljendamiseks. Esiteks seetõttu, et seda eesmärki täidab tavaliselt olevikuline verb, kuid lisaks sellele ei ole analüütilistes konstruktsioonides kasutatavad abiverbid täielikult grammatiseerunud, kuna paljusid taolisi abiverbe kasutatakse ka nende algses semantilises tähenduses. (Majtinskaja 1973: 84) Näiteks komi *кутны* 'hoidma', mis võib esineda nii lihtöeldisena, kandes oma algset tähendust (nt *кута кийн* 'hoian käes'), kui ka abiverbina liitöeldises ja viidata tulevikuajale (nt *кута тӧдны* 'tean (tulevikus)').

Kui vaadelda tähendusi, mida taolised abiverbid tulevikule viidates kannavad, joonistub välja kaks suurt rühma. Helle Metslang (1996: 138) nimetab kõige levinumaks analüütiliseks konstruktsiooniks *begin*-tüüpi, mida teistes mitte-Uurali keeltes peaaegu üldse ei esine. Sel juhul kannab abiverbiks olev tegusõna tähendust 'alustama' või 'hakkama', nt ersa ja mokša *кармамс*, mari *тӱнгалаиш*, komi *кутны*, udmurdi *кутскыны*, eesti *hakkama* ja vadja *nõisa* (Majtinskaja 1973: 85). Klara Majtinskaja (1973: 86-87) peab kõige levinumaks aga *become*-tüüpi, näiteks eesti *saama*, mansi *патуӈкве*, handi *nutты*, ja soome *tulla*. Selle tüübi alla kuuluvad ka *\*l̥e-* verbid, mida võib leida paljudest soome-ugri keeltest ning millest tuleb täpsemalt juttu järgmises alapeatükis.

Morfoloogilise kategooriana esineb tulevik ainult Permi ja samojeedi keeltes (Bradley jt 2022: 905). Permi keeltes on olemas eraldi tulevikuparadigma. Komi keeles erineb see olevikust ainult kolmandas isikus, udmurdi keeles on see aga täielik (Majtinskaja 1973: 82). Neenetsi, eenetsi, nganassaani ja sõlkupi keeltes kasutatakse tuleviku väljendamiseks aga sufikseid, näiteks tundraeenetsi *-da/-ta* (Wagner-Nagy, Szeverényi 2022: 666).

Lisaks eelmainitud tuleviku väljendamise viisidele on kasutusel ka muid, vähemlevinud konstruktsioone. Näiteks ungari keeles on olemas vananenud konstruktsioon, mispuhul tulevikulist tähendust võivad kanda olevikulised verbid koos sufiksiga, näiteks *emdul* 'sööv (tulevikus)' (Abaffy 1991: 111). Soome keeles on olemas aga (samuti vananenud) *olla*-konstruktsioon, kus koos *olla*-verbiga kasutatakse mineviku kesksõna, näiteks *olen sanova* 'ütlen (tulevikus)' (Majtinskaja 1973: 84-87). Viitamaks mingi tegevuse algusele tulevikus, kasutatakse mitmes keeles ka erinevaid kõneviise, näiteks optatiivi või

desideratiivi. Mari keeltes on näiteks desideratiivile viitav sufiks *-ne*, seega võiks mäemari verbi *толне* tõlkida eesti keelde kui 'hakkan tulema'. (Saarinen 2022: 453)

### 1.3. *\*lē-* verbid

Põhjus, miks Majtinskaja peab erinevalt Metslangist kõige levinumaks soome-ugri abiverbide tähenduseks *become*-tüüpi, mitte *begin*-tüüpi, peitub ilmselt *\*lē-* vormist<sup>1</sup> väljakujunenud verbides. Verbe, mis sellest vormist välja kujunenud on, esineb näiteks liivi (*līdō*), vadja (*leevvä*), ungari (*lenni*), saami (*leat*), udmurdi (*луыны*) ja komi keeles (*лонь*) (Majtinskaja 1973; Norvik 2013: 128). Sarnane tegusõna esineb ka vanas eesti kirjakeeles kujul *leema* (Norvik 2013: 152). Enamasti on taoliste verbide tähenduseks 'olema (tulevikus)' (samas: 157-158), kuid selleks võib olla ka 'saama', kusjuures need kaks tähendust ei ole üksteisest alati eristatavad (samas: 140-141). Sellest tuleneb ilmselt ka Majtinskaja otsus *\*lē-* verbid *become*-tüüpi alla paigutada.

*\*lē-* verbe on lähemalt uurinud Miina Norvik (2015) oma doktoritöös läänemeresoome keelte tuleviku väljendamise vahendite kohta. Kuigi läänemeresoome keelte põhjal pole komi keele kohta mõttekas järeldusi teha, on oluline siiski vaadelda, missugused omadused *\*lē-* verbidel neis keeltes on. Samuti aitab see paremini mõista komi verbi *лонь* omadusi.

Kuigi *\*lē-* verbid on põhitähenduses tulevikulised, võivad need mõnikord nii olevikule kui isegi minevikule viidata. Olevikuline tähendus ilmneb *\*lē-* verbi olevikuvormi kasutamisest vastavas kontekstis ning minevikuline tähendus minevikuvormi kasutamisest. (Norvik 2013: 142) Kui *\*lē-* verb viitab olevikuajale, on see tavaliselt seotud modaalsusega (samas: 143). Eelnev kehtis *\*lē-* verbide kui lihtöeldiste kohta, kuid neid on võimalik kasutada ka abiverbidenä. Sel juhul võivad *\*lē-* verbid väljendada nii

---

<sup>1</sup> Majtinskaja (1973: 88) viitab sellele kui *\*lē-* koopulale, mis on pärit Uurali algkeelest, Miina Norvik (2013: 132) on aga leidnud, et *\*lē-* vorm on pärit pigem läänemeresoome algkeelest ning Uurali algkeele vorm võiks olla *\*läxi-*.

aspekti, modaalsust kui ka aega. (samas: 145) Rohkem kasutatakse neid siiski lihtöeldiste kui abiverbidenä (samas: 155).

Kui esil on aspekti väljendamine, kasutatakse \**l̄e*- verbi mineviku kesksõnaga ning see viitab tulevikus toimuvale sündmusele, mis saab olema lõpetatud (Norvik 2013: 145). Kui esil on modaalsus, väljendatakse sellega enamasti mitte-episteemilist modaalsust, kasutades \**l̄e*- verbi koos *m*-infinitiiviga (samas: 146). Liivi keeles on võimalik ka kesksõnaga konstruktsioon, kuid sel puhul ei viita \**l̄e*- enam tulevikule, vaid olevikule või minevikule. Esil võib olla ka ajaline tähendus ilma modaalsuse või aspektita, kuid \**l̄e*- verbi kasutamine pole sellisel juhul kohustuslik, mis tähendab, et see pole tulevikule viitava abiverbina grammatiseerunud. (samas: 148-149)

## **1.4. Tuleviku väljendamine komi keeles**

Komi keeles on tuleviku väljendamiseks kaks viisi: sünteetiline ja analüütiline. Komi keeleteaduses nimetatakse neid ka vastavalt I ja II tulevikuks, samamoodi on nummerdatud kõik minevikuvormid (vt nt Tsõpanov 2020).

### **1.4.1. Sünteetilised vormid**

Tuleviku sünteetilise väljendamise puhul kasutatakse verbide pööramiseks tulevikulisi vorme, mis eristuvad olevikulistest ainult kolmandas isikus: ainsuses on tuleviku tunnus -ac, mitmuses -ачны. (Serebrennikov 1960: 82; vt ka tabel 1) Tabelist 1 on näha, et verbi муны 'minema' kolmanda isiku ainsuslik vorm on мунас ning mitmuslik vorm мунасны (Kuznetsov 2022: 495).

Tabel 1. Oleviku- ja tulevikuparadigma komi keeles verbi муны 'minema' näitel (Kuznetsov 2022: 495)

	Olevik	Tulevik
1SG	муна	
2SG	мунаһ	
3SG	мунӧ	мунас
1PL	мунам	
2PL	мунаһныд	
3PL	мунӧны	мунасны

Tsõpanov (2020: 126-127) on välja toonud sünteetiliselt väljendatud tuleviku viis semantilist funktsiooni. See võib viidata

- 1) tegevusele, mis toimub kohe pärast kõnehetke;
- 2) tegevusele, mis toimub kauges tulevikus või on selle toimumisaeg kõnelejale teadmata;
- 3) gnoomilisele aspektile (mingisugusele üldtõele);
- 4) igapäevasele, korduvale tegevusele narratiivses jutustuses;
- 5) *futurum historicum*'ile (minevikuajast rääkimiseks kasutatakse tulevikulisi verbe).

Sünteetilise tuleviku vormid on välja kujunenud ajaloolistest olevikuvormidest. Praegused tulevikuvormid on lähemalt ajaloolistele, mitte tänapäevastele olevikuvormidele. (Majtinskaja 1973: 83) Vanas komi keeles oli kaks pöördeparadigmat, neist üht kasutati intransitiivsete, teist transitiivsete verbidega. Intransitiivsete verbidega kasutati ainususe kolmandas isikus pöördelõppu -ӧ ja mitmuses pöördelõppu -ӧныс, transitiivsete verbidega kasutati vastavalt pöördelõppe -ас ja -асныс. Transitiivsete verbidega kasutatud pöördelõpud said aegamisi aga tulevikulise tähenduse ning neid hakati kasutama ka intransitiivsete verbidega. (Bartens 2000: 181) Vassili Lõtkini (1977: 283) väitel tulenes see sellest, et erinevus nende kahe paradigma kasutamise vahel ei olnud tegelikult kinnistunud, esinedes ainult kolmandas isikus kas olevikus või lihtminevikus. Selles, kas vormides -ас ja -асныс on -с alati olemas olnud, on teadlased

eriarvamusel. Jevgeni Tsõpanovi (2020: 125) meelest on erinevatest ajaloolistest allikatest ning murdermaterjalidest näha, et *-c* peab olema hilisem lisandus, ehk transitiivsete verbidega kasutatud vormid olid vastavalt *-a* ja *-аныс*, kuid Raija Bartens (2000: 181) ja Vassili Lõtkin (1977) on esialgseteks vormideks pidanud siiski neid, kus ka *-c* olemas on.

#### 1.4.2. Analüütilised vormid

Komi keele analüütiline tulevik moodustatakse tulevikuvormis abiverbi ning infinitiivi abil, nt *кута уджавны* 'hakkam tööta' (Tsõpanov 2020: 128). Enamasti on nende abiverbide peamine semantiline tähendus 'hakkama' või 'algama', nt *кутны, пондыны, модны* (Kuznetsov 2022: 495). Peamine erinevus sünteetiliselt ja analüütiliselt moodustatud tulevikuvormi vahel seisneb aspektis: sünteetiline tulevikuvorm viitab perfektiivsele, analüütiline tulevikuvorm imperfektiivsele tegevusele (Serebrennikov 1960: 82; Majtinskaja 1973: 85).

Tsõpanovi (2020: 130-131) järgi viitab analüütiline tulevik

- 1) mittelõpetatud tegevusele tulevikus; lähitulevikus või kindlal ajal või pärast kõnehetke;
- 2) mittelõpetatud tegevusele, mis toimub määramata ajal, „millalgi“;
- 3) konditsionaalile, kusjuures tingimus täidetakse või on juba täidetud;
- 4) futurum historicum'ile.

Komi keele grammatilist tulevikku on eri aegadel üsna isemoodi käsitletud. On ülevaateid, kus sünteetilist tulevikku peetakse eraldi grammatiliseks üksuseks, kuid analüütilist tulevikku mitte (vt nt SKJa I) Samamoodi on töid, kus ei peeta sünteetilist tulevikku eraldi grammatiliseks üksuseks, küll aga tehakse seda analüütilise tuleviku puhul (vt nt Savvaitov 1850). Mõnes grammatikas ei mainita aga kumbagi tulevikuvormi kui iseseisvat üksust ning sünteetiline väljendusviis on koos olevikuvormiga kokku pandud olevikuks-tulevikuks, nt Präsens-Futurum (Uotila 1938: 54) ja настоящее-будущее время (Bubrihh 1949: 119). Uuemates grammatikates on mõlemad tulevikud

siiski omaette kategooriateks loetud (vt nt Serebrennikov 1960; ÖKK 2000; Tsõpanov 2020).

### 1.4.3. Verb *лонь*

Nagu eelmises peatükis mainitud, on lisaks sünteetilisele ja analüütilisele tuleviku väljendamise viisile komi keeles olemas ka *\*l̄-* verbist väljakujunenud tegusõna *лонь*, mille põhitähendus on 'olema (tulevikus)', kuid selle pööramiseks kasutatakse nii oleviku-, tuleviku- kui ka minevikuvorme. Kui minevikuvormid viitavad selgelt minevikule ning tuleviku vormid tulevikule, siis olevikuvormide puhul on see varieeruv. *лонь* semantilise tähenduse tõttu on ka olevikuvormidel tavaliselt tulevikuline tähendus, kuid mitte alati. (BKRS: *лонь*)

Komi-vene suures veebisõnaraamatus (BKRS) on *лонь*-verbi kohta toodud välja 9 tähendust:

- 1) olema (tulevikus);  
*ме лоя гортын* 'ma **saan olema** kodus'
- 2) saama, muutuma, minema;  
*кӧдзыд лои* 'läks külmaks'
- 3) tekkima, ilmuma;  
*туӥ вылын лоӧма гуран* 'teele **on tekkinud** auk'
- 4) juhtuma, aset leidma;  
*мый нӧ лои?* 'mis **juhtus?**'
- 5) välja tulema;  
*сыысь лоӧ морт* 'temast **tuleb välja** / **saab** inimene'
- 6) keegi kellelegi olema (nt sugulasena);  
*сӥӧ меным лоӧ чоӓӓн* 'ta **on** mulle onu'
- 7) pidama, tarvis olema;  
*лоӧ вӧчны* 'tuleb teha'

8) jääma, kaduma;

*кытчө нө лои?* 'kuhu [ta/see] **sai**'

*некытчө он ло* 'kuhugi [sa] ei **kao**'

9) kelleks-milleks olema.

*тэ лоан кӧзьяиныс тан?* 'sina **oled** siin peremees?'

Kuigi näidetes 2, 3 ja 4 on *лоны* minevikuvormis, saaks samasse lausesse panna ka verbi oleviku- või tulevikuvormi. Sarnaseid tähendusvariante on ka läänemeresoome \**lē*-verbide puhul, nagu näiteks 'saama' ja 'pidama' (vt ptk 1.3.). Kuigi *лоны* oleviku- ja tulevikuvormid viitavad mõlemad tulevikule ning ka sõnaraamatust ei tule välja, et nende vahel võiks mingisugune erinevus olla, selgub näiteks sūrjakomi veebikorpusest (Arhangelski 2019), et olevikuvormi kasutatakse tulevikuvormist peaaegu kaks korda rohkem. Seda on näha lihtsa otsinguga: olevikuvorm *лоӧ* esineb korpuses 1861 korda, tulevikuvorm *лоас* 1040 korda. Seega võiks eeldada, et mingisugune erinevus nende kahe vormi kasutamise vahel on.

## 2. MATERJAL JA MEETOD

Selleks, et uurida, kuidas *лоньы*-verbi oleviku- ja tulevikuvormide kasutamine omavahel erineb, on siinses töös kasutatud andmeid Timofei Arhangelski koostatud sürjakomi veebikorpusest (Arhangelski 2019). Olemas on ka vanem FU-Labi korpus (Komi keele korpus) kuid sealsed otsinguvõimalused on piiratud (näiteks pole võimalik teha liitotsingut, mida läks siinse analüüsi kirjutamisel vaja), ja seetõttu otsustati kasutada Arhangelski oma. Korpus jaguneb kaheks osaks: põhikorpuseks ja sotsiaalmeediakorpuseks. Selles töös on kasutatud neist esimest, kuna sotsiaalmeediaosa moodustavad suuresti hoopis venekeelsed tekstid. Sürjakomi korpuses on umbes 1,76 miljonit sõnet, enamik neist on pärit ajakirjandustekstidest. Kõige vanemad tekstid on aastast 2009, kõige uuemad aastast 2019. Korpus on morfoloogiliselt märgendatud (v.a vene laensõnade puhul) ning iga sõna juures on olemas venekeelne tõlge.

Kõigepealt otsiti korpusest välja laused, kus oli kasutatud verbi *лоньы* ainsuse 3. isiku oleviku- ja tulevikuvormi, milleks on *лоѳ* ja *лоас*. Nagu sissejuhatuses kirjeldatud, jäid kolmanda isiku mitmuse vormid uurimise alt välja seetõttu, et bakalaureusetöök määratud maht ei oleks võimaldanud nii suure hulga andmete analüüsimist. Samal põhjusel ei võetud siinses töös vaatluse alla ka kõiki korpuses esinevaid lauseid, kus oli kasutatud kas *лоньы* oleviku- või tulevikuvormi ainsuse 3. isikus, mida oli kokku 2862: sellise hulga lausete uurimine oleks liialt mahukas töö. *лоньы* võis mõnes lauses ka mitu korda esineda, seega esines *лоньы* neis vormides kokku 2901 korda. Kõikide lausete analüüsimise asemel moodustati tasakaalus valim: mõlema vormiga valiti analüüsimiseks korpuseotsingu 100 esimest kasutamisuhtu (lauseid oli paari võrra vähem kui 100), kokku oli neid seega 200. Lihtsuse mõttes viidatakse neile edaspidi siiski kui lausetele, mitte kui kasutusjuhtudele.

Seejärel vaadati, mis funktsioonis *лоньы* lauses esineb, näiteks kas see väljendab ainult tulevikku või ka midagi muud (nt modaalsust), või mis tegur või nähtus võiks selle verbi kasutamise tingida. Selle põhjal jaotati laused kategooriatesse, milleks olid **nulltulevik**, **kontekst**, **ajamäärsõna**, **tingimus**, **teine tulevikuline verb**, **optatiiv**, **tähendus 'kelleks-milleks olema'**, **modaalsus**, **tähendus 'juhtuma'**, **tähendus 'saama'** ja

**liitöeldis.** Nende täpsemad kirjeldused on olemas analüüsisosas vastavate alapeatükkide alguses (vt alapeatükid 3.1.1–3.1.10). Mõned neist kategooriatest, nagu näiteks modaalsus, tähendus 'kelleks-milleks olema' ja nulltulevik, lisandusid juba kirjandust lugedes (nt Comrie 1985; Dahl 2000; Norvik 2015; Bradley jt 2022), kuid suurem osa kujunes siiski välja analüüsi käigus.

Näidete juures olevate tõlgete puhul on üritatud tulevikulist tähendust ka eesti keeles edasi anda, kuid mõnikord oli kõige loogilisem kasutada verbi olevikuvormi või hoopis mõne muu tähendusega tegusõna. See aga ei tähenda, et *лони* oleks viidanud olevikule või tähendanud midagi muud, välja arvatud juhul, kui see on analüüsis selgelt välja toodud. Uuritavad verbid ja teised olulised elemendid on nii näidetes kui tõlgetes paksu kirjaga esile tõstetud. Glosse pole näidetele lisatud, kuna need ei annaks midagi juurde, vaid suurendaksid lihtsalt töö mahtu. Osasid lauseid on ka lühendatud ning jäetud alles ainult vajalikud osad. Sel puhul on nende algusesse, lõppu või keskele lisatud kolm punkti ning täispikki lauseid võib vaadata 1. Lisast.

### 3. ANALÜÜS

Järgnev peatükk on jaotatud kaheks: esimeses analüüsitakse lauseid, kus *лонь* esines lihtöeldisena, teises neid, kus liitöeldisena. Esimene alapeatükk on materjali ja meetodi peatükis ülesloetletud kategooriate kaupa osadeks jaotatud, arvestades seda, missugused tegurid või nähtused lauses esinesid. Alustatud on kategooriatest, milles esinevad nii oleviku- kui tulevikuvormid ning mille alla kuulub kõige rohkem lauseid. Seejärel tulevad kategooriad, mis esinesid ainult ühe verbivormiga, ning kõige lõpus on üksikjuhtumitega kategooriad. Teises alapeatükis analüüsitakse lauseid, kus *лонь* esines liitöeldisena.

Järgnevas tabelis on toodud välja, mitu korda üks nähtus või tegur *лонь* oleviku- või tulevikuvormiga esines. Kolme kategooria, 'kelleks-milleks olema', modaalsuse ja 'juhtuma' puhul kasutati ainult *лонь* olevikuvormi. Kategooria 'saama' puhul kasutati ainult *лонь* tulevikuvormi. Kõigi ülejäänud kategooriate alla kuulusid laused nii *лонь* oleviku- kui tulevikuvormiga. Kahe vormi peale kokku kuulus kõige rohkem lauseid nulltuleviku kategooriasse. Mõne kategooria alla sobis ainult mõni lause, nagu näiteks tähendus 'juhtuma' (3) ja 'saama' (4).

Tabel 2. *лонь* kasutusjuhtude jagunemine kategooriate kaupa.

Kategooria	Olevikuvorm <i>лоӧ</i>	Tulevikuvorm <i>лоас</i>
Nulltulevik	12	36
Kontekst	9	19
Ajamäärus	10	14
Tingimus	8	9
Teine tulevikuline verb	3	9
Optatiiv	4	2
'Kelleks-milleks olema'	27	-
Modaalsus	10	-
'Saama'	-	4
'Juhtuma'	1	2
Liitöeldis	16	5

### 3.1. *лонь* lihtöeldisena

#### 3.1.1. Nulltulevik

Nii-öelda nulltuleviku alla kuuluvad sellised laused, kus ei esine ühtegi kontekstilist tegurit, mis võiks tähenduselt tulevikulise verbi kasutamise tingida, s.o lauses ei ole kasutatud ajamäärsõnu (vt näide 11), teisi tulevikulisi verbe (vt näide 20) ega muud seesugust. Nii *лонь* oleviku- (1) kui tulevikuvormiga (2) laused viitavad mõlemad tulevikule ehk on oma kõige tavalisemas tähenduses.

- (1) *Сэтшӧм жӧ лоӧ и Помӧсдиньн.*  
'Samasugune **saab olema** ka Pomösdinis.'
- (2) *Эн шогсьӧй ме вӧсна, ставыс лоас бур.*  
'Ärge minu pärast muretsege, kõik **saab olema** hästi.'

Analüüsitavate lausete seas esines selliseid lauseid olevikuvormiga 12 ning tulevikuvormiga 36 korda. Seega võib öelda, et on olemas tendents kasutada *лоньи*-verbi tulevikuvormi, kui lauses ei ole muid süntaktilisi, leksikaalseid ega kontekstuaalseid elemente, mis tulevikuaajale viitaksid. Samas viitavad 12 olevikuvormiga kasutusjuhtu, et tulevikuvormi kasutamine ei ole kohustuslik ning ka olevikuvorm viitab tulevikule.

Nagu näitelausetes 1 ja 2 näha, on *лоньи*-verb tõlgitud eesti keelde kui *saama*, kuid see ei ole ainult tõlke eripära. Väga paljudes lausetes olid tähendused 'saama' ja 'olema (tulevikus)' põimunud ning polnud võimalik öelda, kumb neist esil on (näiteks lauses nr 4). *Saama* ja *olema* põimumine on tulevikule viitavate verbide puhul aga üsna tavaline nähtus, lähemalt on sellest kirjutanud Östen Dahl (2000) ning Miina Norvik (2013: 135) on samasugust nähtust täheldanud läänemeresoome *\*lē-* verbide puhul.

Veel üks tähendus, mis lausetest ilmses, oli ennustus (inglise *prediction*) või arvamus selle kohta, mis tulevikus juhtuda võib (3, 4).

- (3) *Ме чайта, тайӧ лоӧ коланаӧн и мянкӧд орчча динмуяслы ...?*  
Ma arvan, [et] see **saab olema** vajalik ka meie naaberpiirkondadele ...'
- (4) *Эска, ставыс лоас бур...*  
Usun, [et] kõik **saab olema** hästi ...'

Nagu esimeses peatükis tuleviku väljendamise vahendite juures kirjeldatud, on grammatiseerunud vahendi tunnusteks selle kohustuslik kasutamine lauses, kus ennustatakse mingisuguse situatsiooni toimumist tulevikus. Kuna *лоньи*-verbi puhul kasutatakse selleks nii oleviku- kui tulevikuvormi, ei ole võimalik öelda, et kumbki neist grammatiseerunud oleks. Selle järgi võib aga oletada, et ka teiste tegurite puhul ei ole nende kahe vormi kasutamisel selget erinevust.

### 3.1.2. Kontekst

Konteksti kui kategooria alla arvati laused, mille puhul nõudis lause tähendus tulevikule viitava verbi kasutamist (näited 5 ja 6). Enamasti ilmnes see sündmuste kronoloogilises järjestuses: eelnevas lauses või lausetes on kirjas midagi sellist, mille tõttu käib järgnev tekst tuleviku kohta. *лонь* olevikuvormiga esines taolisi lauseid 9, tulevikuvormiga 19.

- (5) *Хе-хе-хе, тэ өд пара йöra уськөдан да, бара на припасыд лoö.*  
'He-he-he, sa ju lased paar põtra maha ja jälle **on** varu.'
- (6) *Олысьяс юасисны, лoac-ö патераясын телефон ...'*  
Elanikud küsisid, kas korterites **saab olema** telefon ...'

Kontekstist on juttu ka alapeatükis, kus oli kirjeldatud lauseid, milles eelnes *лонь*'le mõni tulevikuvormis verb. Nagu mainitud, jäid sealt välja laused, millele eelnevas lauses võis olla mõni tulevikuline verb, kuna otsustamine selle üle, kas eelmise lause verb mõjutab *лонь* kasutamist, olnuks liialt subjektiivne.

Konteksti alla arvati ka sellised laused, kus esines mingisugune kuupäev (näide 7). Iseenesest ei ütle 20. november näites 7 midagi selle kohta, kas tegemist on juba möödunud või alles eesoleva kuupäevaga. Kui aga vaadata teksti ilmumise aega, milleks on 14. oktoober, on aru saada, et jutt on eesootavast kuupäevast. Seega ei tulene *лонь* kasutus kuupäevast endast, vaid selle suhestumisest teksti kirjutamisajaga.

- (7) *Розыгрышыс лoac ноябрь 20 лунö.*  
'Loosimine **on** 20. novembril.'

Kahe *лонь* vormi kasutamise vahel võib märgata aga teatud tendentse. Näiteks kasutatakse kuupäevadest rääkimiseks pigem *лонь* olevikuvormi kui tulevikuvormi. Samas kasutati tulevikuvormi koos aastaarvude (8) ja kellaegadega (9), mida olevikuvormiga üldse ei esinenud.

- (8) ... 2016 воын чөжсөсүс **лоас** 59 миллиард 200,1 миллион шайт мында ...  
'... 2016. aastal **saab** tulu **olema** 59 miljardi 200,1 miljoni rubla ringis ...'
- (9) Такөд йитөдын 14:30 часын Сыктывкарын **лоас** кыпыд чукөртчылөм.  
'Seoses sellega **toimub** Söktövkaris kell 14.30 pidulik kohtumine.'

Kui teha otsing tervest korpusest, on vasted enam-vähem samad: täielikku erinevust kahe vormi vahel ei esine, küll aga eelistatakse mõne olukorra väljendamiseks üht või teist vormi (näiteks kuupäevade puhul *лоньы* olevikuvormi). Selles ja ka teistes alapeatükkides väljatoodu põhjal paistab, et kui mõlemad *лоньы* vormid viitavad tulevikule, ei ole nende kasutamisel selget vahet. Seda võis näha peaaegu kõikide kategooriate juures: kahe vormi kasutamisel suurt vahet ei ole, küll aga joonistuvad välja teatud sõnad, fraasid või situatsioonid, mille puhul üht vormidest rohkem kasutatakse. Miskipärast on see eelistus aga tekkinud ning tegu võib olla pelgalt keelekasutaja harjumusega, millele kindlat seletust ei olegi.

### 3.1.3. Ajamäärus

Järgmine kategooria moodustus lausetest, kus kasutati koos *лоньы*-verbiga tulevikule viitavat ajamäärsõna, nagu näiteks *водзө* 'edasi' näites 10 või *коркө* 'kunagi, millalgi' näites 11. *лоньы* olevikuvormiga oli selliseid laused 10, tulevikuvormiga 14.

- (10) ... Эжва йыв и **водзө лоө** коми литературалы эбөс сетысьөн.  
'... Ülem-Ežva **saab edaspidigi olema** komi kirjandusele jõuandjaks.'
- (11) Керчомъясаяс эз нин эскыны, мый **коркө лоас** вильмөдөм туй.  
'Kertšomja rahvas ei uskunud enam, et **kunagi saab olema** uuendatud tee.'

Selle kategooria alla arvati laused, kus esines ajamäärsõna või -fraas, mis viitas ise tulevikule, nagu näiteks *аски* 'homme', *локтан во* 'järgmine aasta' või *некымын лун мысти* 'mõne päeva pärast'. Oli ka lauseid, kus oli kasutatud ajamäärsõna või -fraasi,

mis viitas küll tulevikule, kuid seda ainult konteksti tõttu (vt näide 8). Taolised laused ongi siinses töös konteksti alla paigutatud ning neist oli juttu eelmises vahepeatükis.

Ajamääruse kategooria alla loeti ka laused, kus ilmnes *futurum historicum*, ehk tulevikulisi verbe kasutati selleks, et rääkida minevikus toimunud sündmustest (Tsõpanov 2020: 126-127; vt ka ptk 1.4.1.) Neid olid analüüsitavate lausete hulgas kaks, üks oleviku- (12), teine tulevikuvormiga (13). Mõlemal puhul viitas *лоньы* tulevikule. Kuigi kirjanduses on *futurum historicum*'i kui omaette nähtust käsitletud, ei moodustatud neist omaette kategooriat, kuna ajaliselt viitavad need laused siiski tulevikule. Lisaks on mõlemas neist kasutatud ajamäärsõna *сэсся* 'siis', mistõttu on need ajamääruse kategooria alla arvatud.

(12) *А сэсся бара око́та лоо́ бо́рыньтчыитны да выльысь кытшовтны синмõн ставнас жырсõ...*

'Ja siis **tekib** jälle soov [pisut] tagasi astuda ja uuesti tervet ruumi pilguga haarata ...'

(13) *Сэсся усьпаньвыв пукяс да сэтшõм кокни лов вылын лоас.*

'Siis taltub [süda] ja nii kerge **saab** hingel **olema**.'

Analüüsitavate lausete hulgast ei joonistunud kahe vormi kasutamise vahel välja eriti suuri erinevusi. Näiteks ei eelistatud ühegi ajamäärsõnaga ühte *лоньы* vormidest, samuti ei määranud tulevikus toimuva situatsiooni kaugus, kumba vormi kasutada. Seega esines näiteks sõna *аски* 'homme' nii *лоньы* oleviku- kui tulevikuvormiga (14, 15).

(14) *Өчкиыд сõмын аски лоо́, окулист, вõлõм, талун оз вермы во́лыныс...*

'[Sinu] prillid **jõuavad** alles **homme**, täna ei saavat silmaarst tulla...'

(15) *Аски сыктывкарсалы серпасалам енэжын ... «сьõлõм» – сийõ лоас войвывсалы козинõн.*

'**Homme** joonistame sõkrõvkarlastele taevasse ... „südame“ – see **saab** põhja-maalastele kingituseks **olema**.'

Küll aga esines mõningaid suundumusi, näiteks oli märgata, et teatud ajamäärsõnu kasutati rohkem *лоньы* tulevikuvormiga, nagu näiteks *локтан* 'järgmine' ja *мысти* 'pärašt'. Samasugune tendents tuleb välja ka tervest korpusest, kus *лоньы* olevikuvormiga lausetes esines *локтан* 24 korda ja *мысти* 9 korda, tulevikuvormiga esines *локтан* aga 30 ja *мысти* 17 korda. Samas on nende kasutamism numbrite vahed liiga väikesed, et saaks öelda, et üht sõna ühe või teise *лоньы* vormiga eelistatakse.

Seega, kuigi silmnähtavat erinevust kahe vormi kasutamise vahel ei ole, kasutatakse ajamäärsõnade ja -fraasidega pigem *лоньы* tulevikuvormi. Samuti eelistati tulevikuvormiga kasutada teatud sõnu ja fraase, nagu näiteks *локтан* ja *мысти*.

#### 3.1.4. Tingimus

Järgmine nähtus, mis analüüsitavates lausetes esines, oli konditsionaal. See tähendab, et esitati mingisugune tingimus, mille täitumisel saaks lauses kirjeldatud situatsioon tõeks (16, 17). Tingimus esines nii oleviku- kui tulevikuvormis ning viitas mõlemal juhul semantiliselt tulevikule. Olevikuvormis esines selliseid lauseid 8, tulevikuvormis 9.

(16) *Õни кѡ он вѡч, лоѡ сѣр ...*

'**Kui** [sa] praegu ei tee, **saab olema** hilja ...'

(17) *Лоас ти ног, он кѡ эскѡй ...*

'**Saab olema** teie meele järele, **kui** [te] ei usu ...'

Analüüsitavate lausete hulgas kasutati tingimuse väljendamiseks peaaegu alati konstruktsiooni, kus esines sõna *кѡ* 'kui' ja *лоньы* pöördeline vorm. *кѡ* ja *лоньы* võisid olla nii erinevates (16, 17) kui ka samades lauseosades (18, 19). Siinses töös analüüsitavate andmete hulgas oligi see viimane levinuim variant.

- (18) *Тадзи кӧ водзӧ лоӧ, гаикӧ, бӧр ковмас бергӧдчыны «важ кадас» ...*  
 'Kui nõnda **edasi läheb**, peaks võib-olla „vanasse aega“ tagasi pöörduma ...'
- (19) *И весиг сьӧкыд кӧ лоас, прӧста думышт – аския луныс ставсӧ вежас.*  
 'Ja isegi **kui saab** raske **olema**, lihtsalt mõtle – homme päev muudab kõik.'

Peale sellise moodustamisviisi esines ka üks lause, kus oli kasutatud sõna *сэки* 'siis' ja *лоны* olevikuvormi (20). Tingimus, mille täitmisel see situatsioon tõeks saaks, oli kirjas aga eelnevas lauses. Kui tingimus ja situatsioon esinesid ühes lauses, sõna *сэки* ei kasutatud.

- (20) *Сэки найӧ оз рокмунны, и кӧрыс лоӧ чӧскыд.*  
 'Siis ei muutunud nad pudruks ja maitse **saab** hea.'

### 3.1.5. Teine tulevikuline verb

Järgmine kategooria moodustus lausetest, kus oli enne *лоны*-verbi kasutatud ka mõned teist tegusõna tulevikuvormis (21, 22). *лоны* olevikuvormiga esines selliseid lauseid 3 korda, tulevikuvormiga 9 korda. Seega ei ole *лоны* tulevikuvormi kasutamine kohustuslik ka siis, kui sellele eelneb mõni teine tulevikuvormis verb, kuigi tulevikuvormi *лоас* kasutatakse rohkem.

- (21) *А кодыр воас вочакывныс – лоӧ сӧр нин.*  
 'Aga kui **saabub** nende vastus – **on** juba hilja.'
- (22) *... кымын унджык пӧ выль мӧвп тӧян чужас – сымын интереснӧйджык, лыддянаӧн лоас газетыс.*  
 ... mida rohkem uusi mõtteid teil **sünnib** – seda huvitavam, loetavam **saab olema** ajaleht.'

Alguses arvati selle kategooria alla ka laused, kus ei esinenud mõne teise verbi tulevikuvorm mitte samas, vaid ka eelnevas lauses. Need jäid arvestusest siiski välja, kuna

eelnevates lausetes võis olla ka teistes ajavormides verbe. Arvestada oleks saanud küll näiteks eelnevas lauses asuva verbi kaugust, kuid otsus selle kohta, millised laused selle kategooria alla arvata ja millised mitte, oleks siiski olnud liialt subjektiivne. Taolised laused, millele eelnevas esines mõni tulevikuvormis verb, läksid konteksti alla.

### 3.1.6. Optatiiv

Järgmine nähtus, mis analüüsitavates lausetes esines, oli sooviv kõneviis ehk optatiiv. Komi keeles väljendab optatiivi partikkel *мед* või *медым* 'las, olgu'. Analüüsitavate lausete hulgas kasutati partiklit *мед* koos *лоньы* olevikuvormiga 4 lauses (näide 23), koos tulevikuvormiga 2 lauses (näide 24).

(23) *Но мед лоӧ тэ ног, сета, мый коран.*

'Noh, **las olla** sinu moodi, annan, mida küsid.'

(24) *Мед мян артмӧдчӧмыс, медводз, збыльысь лоас вына кадсӧ урчиттӧмӧн ...*

'**Olgu** meie kokkulepe tõesti jõus ajast sõltumata ...'

Otsing tervest korpusest annab aga teistsuguse tulemuse: *лоньы* olevikuvormiga esineb *мед* 49 korda, tulevikuvormiga aga 60 korda. Seega – kuigi analüüsitavate lausete hulgast tuleb välja, justkui kasutataks partiklit *мед* rohkem *лоньы* olevikuvormiga, on täpsemad tervest korpusest saadavad andmed, mille põhjal kasutatakse seda partiklit rohkem hoopis *лоньы* tulevikuvormiga.

Serebrennikov (1960: 83) nimetab *мед*'i modaalsõnaks, Tsõpanov (2020: 48) aga partikliks, millel on modaalne tähendus ning mis viitab mingisugusele soovile. Kuigi siinses töös on modaalsus eraldi nähtusena välja toodud, ei ole partikliga *мед* moodustatud laused sellega ühte arvatud, ning seda kahel põhjusel. Esiteks on *мед* konkreetne konstruktsioon, erinevalt modaalsuse alla käivatest lausetest, kus modaalne tähendus ilmneb kontekstist. Teiseks on modaalsuse alla käivad laused olevikulise

tähendusega, partikliga *мед* moodustatud laused viitavad aga tulevikule, seda nii siis, kui *лоны* on olevikuvormis kui ka tulevikuvormis.

### 3.1.7. Täendus 'kelleks-milleks olema'

Analüüsiks valitud lausete hulgas oli ka kaks sellist nähtust, mis esinesid ainult *лоны*-verbi olevikuvormiga. Neist nähtustest üks hõlmab lauseid, kus *лоны* kandis tähendust 'kelleks-milleks olema', mis on välja toodud ka suures komi-vene sõnastikus (BKRS: *лоны*). Kategooria nimetus on aga tinglik, kuna selle alla loeti ka laused, kus *лоны* tähendus oli 'milline olema' (25) või 'kes-mis olema' (26). Ülejäänud senimainitud kategooriatest eristab selle tähendusega lauseid asjaolu, et need ei viita ajaliselt mitte tulevikule, vaid olevikule.

(25) *Талунъя мортлы вужъясыд оз ковны, тайö весьшөрö важö кутчысьöмөн лоö.*

'Tänapäeva inimene juuri ei vaja, see **on** asjatu vana külge klammerdumine.'

(26) *Тайö уджтаслөн шөр могъясысь öтиөн лоö динмуын ичöt да шөр бизнеслы отсалөм да сийöс сөвмөдөм.*

'Selle projekti üheks peamiseks eesmärgiks **on** regiooni väikese ja keskmise suurusega ettevõtete toetamine ja arendamine.'

Lauseid, kus *лоны* oli tähenduses 'kelleks-milleks olema', esines 27 korda. Enamasti kasutati *лоны*-verbi koos instrumentaaliga (25, 26), kuid mitte alati (27), seega ei ole instrumentaali kasutamine taoliste konstruktsioonide puhul kohustuslik ning rääkida võiks pigem tendentsist.

(27) *Сылөн кывъяс серти, 2013 во заводитчөм вылө спортөн занимайтчысь республикаса гражданаалөн пайыс лоö 24,4%.*

'Tema sõnutsi **on** 2013. aasta alguse seisuga sportivate vabariigi kodanike osakaal 24,4%.'

Esines ka paar sellist lauset, mis viitasid tõenäoliselt olevikule, kuid mida oli võimalik ka teistmoodi tõlgendada, nagu näidetes 28 ja 29.

(28) *Эска, мый тайӧ уджалан опытыс отсалас збыльмӧдны «Белкомур» – татиӧм жӧ проект, кодлӧн подувнас лоӧ Архангельск – Сыктывкар – Перым маршрут кузя выль кӧрт туй магистраль стрӧитӧм.*

'Usun, et see töökogemus aitab ellu viia „Belkomuri“ – samasuguse projekti, mille aluseks **on/saab olema** uue raudteemagistraali ehitamine marsruudil Arhangelsk–Sõktõvkar–Perm.'

(29) *Ваньӧ чож, порсьясидлы карсянь гӧстинец вайим, местит, гид пельӧс йирӧмысь юмовджык, поди, налы лоӧ.*

'Onu Vanja, tõime [su] sigadele linnast külakosti, pane ära, laudanurga närimisest **on/saab olema** [see] neile vist magusam.'

Mõlemat lauset oleks võimalik tõlgendada ka nii, et tähendus ei oleks mitte 'kelleks-milleks olema', vaid 'kelleks-milleks saada', st *лоньы* viitaks ikkagi tulevikule, kuid arvestades konteksti, tundus tõenäolisem esimene tähendusvariant. Näidet 28 võib lugeda nii, et mainitud projekt on kirjutamise hetkel olemas ja selle aluseks on raudtee ehitus. Näidet 29 võib tõlgendada nii, et külakost on juba praegu magus, mitte ei muutu selliseks alles tulevikus.

### 3.1.8. Modaalsus

Teine nähtus, mis esines ainult *лоньы*-verbi olevikuvormiga, oli modaalsus (30). Ka sel puhul ei viita olevikuvorm *лоӧ* mitte tulevikule, vaid olevikule, ning on justkui modaalsõna funktsioonis. Taolisi lauseid oli kokku 10 ning nende hulgast ei joonistunud välja ühtki modaalsuse tüüpi, mis teistest rohkem esindatud oleks.

(30) *Но сэк жö майшасьны лоö, пармаыс сэн и тан ыпъялö да.*

'Kuid samas **olen sunnitud** muretsema, kuna mets leegitseb nii siin kui seal.

Ka läänemeresoome \**lē-* verbid viitavad modaalse tähenduse puhul olevikule, mitte tulevikule (Norvik 2013: 143; vt ka peatükk 1.3.).

### 3.1.9. Tähendus 'saama'

Analüüsitavatest lausetest moodustus ka kaks sellist kategooriat, mille alla sobis ainult paar lauset. Üks neist oli tähendus 'saama'. Nii nagu nulltuleviku peatükis kirjeldatud, oli valimi hulgas üksjagu lauseid, kus *лоньы*-verb oli tähenduses 'olema (tulevikus)' või 'saama'. Need kaks tähendust olid omavahel põimunud ning ei olnud võimalik öelda, et üks või teine neist rohkem esil oleks olnud. *лоньы* tulevikuvormiga lausete seas oli siiski 4 taolist, kus *лоньы* oli selgelt tähenduses 'saama' (nagu näites 33), mitte 'olema (tulevikus)'. Lisaks sellele, et 'saama' on tähendusena väga selgelt esil, eristab seda teistest lausetest ka instrumentaali kasutamine.

(31) *Бөрйысьöмыс зэв кывкутана, öд бурети мян сайын, кодi лоас странаса президентöн.*

'Valimised on väga vastutusrikkad, ometi oleneb meist, kes **saab** riigi presidendiks.'

### 3.1.10. Tähendus 'juhtuma'

Teine kategooria, mille alla vähe lauseid kuulus, oli tähendus 'juhtuma'. Olevikuvormiga esines see 1 korral, tulevikuvormiga 2 korral. Sarnaselt modaalsusele ja tähendusele 'kelleks-milleks olema', ei viita ka siin olevikuvormiga lause (31) tulevikule, vaid hoopis olevikule, täpsemalt n-ö üldisele olevikule. Tulevikuvormiga (32) laused viitasid sellegipoolest tulevikule.

- (32) *Мыйла татиöмыс лоö?*  
 'Miks taoline [asi] **juhtub?**'
- (33) *И мый лоас?*  
 'Ja mis **juhtub (tulevikus)?**'

### 3.1.11. Oleviku- ja tulevikuvorm ühes lauses

Materjali hulgas esines ka selliseid lauseid, kus oli kasutatud nii *лоньы* oleviku- kui tulevikuvormi (näide 34). Terves korpuses oli neid kokku 12 ning mõni neist esines ka analüüsitavate lausete hulgas. Neid lauseid on eraldi vahepeatükis mainitud just seetõttu, et ilmestavad hästi seda, kuidas *лоньы* oleviku- ja tulevikuvormide vahel ei ole enamasti selgelt eristunud kasutusfunktsioone.

- (34) *Лоас кө весиг ичöтсьыс-ичöт тырмытöмтор, ... уджтö позьö шыбитны урнаö, сийö лоö туйтöмөн ...*  
 'Kui **tekib** kasvõi väiksemast väiksem viga, ... võib töö prügikasti visata, ta muutub kõlbmatuks ...'

### 3.2. *лоньы* liitöeldisena

Liitöeldise osana esines *лоньы* olevikuvormis 16 korral, tulevikuvormis 5 korral. Nagu peatükis 1.4.2 kirjeldatud, moodustatakse analüütiline tulevik komi keeles abiverbi ja infinitiivi abil. Analüüsiks valitud lausete hulgas leidis aga ka hoopis teistsugune konstruktsioon, mida siinkirjutajale teadaolevalt kirjanduses üldse mainitud pole: *лоньы*-verb koos kesksõnaga. Seda võiks nimetada ka kantseliidiks, kuna tavaliselt kasutatakse taolist konstruktsiooni ametlikes tekstides, kus on juttu mingisugustest kavatsustest, lubadustest või prognoosidest. Analüüsitavate lausete hulgast oligi suurem osa pärit Komi Vabariigi portaalist (*Кomi республика - официальной портал*), kus on palju vene keelest tõlgitud või lihtsalt venepäraseid tekste. Võib oletada, et *лоньы* + kesksõna kasutamise põhjuseks on püüd tõlkida venekeelset konstruktsiooni *будет* + perfektiivne verb.

- (35) ... *промышленность, мұнытшкөсса озырлун, энергетика да транспорт министрствосө лоӧ юкӧма кык ведомство былӧ ...*  
 ... tööstus-, maavara-, energeetika- ja transpordiministeerium **saab jagatud**  
 kaheks ametiks ...’
- (36) *200 миллион шайт лоас веськӧдӧма ... вагонъяс ньӧбӧм былӧ.*  
 ’200 miljonit rubla **saab suunatud** ... vagunite ostmiseks.’

Olevikuvormiga (näide 35) esines taolisi lauseid 16 korda, tulevikuvormiga 4 korda (näide 36). Sarnane suhe ilmneb ka tervest korpusest. Otsides konstruktsioone, kus *лоньы* kolmanda isiku vormid esineksid tuleviku kesksõnaga, selgus, et olevikuvormiga kasutati kesksõna 292 korda, tulevikuvormiga aga 41 korda. (Otsingu kriteeriumiks oli, et kesksõna pidi *лоньы*-verbile kohe järgnema, s.t nende vahel ei tohtinud olla ühtki teist sõna.) Kuigi täielikku vastandust nende kahe vormi vahel ei ole, võib öelda, et koos mineviku kesksõnaga kasutatakse enamasti *лоньы* olevikuvormi.

Peatükis 1.4.2. on kirjeldatud ka seda, et tulevikuvormis abiverbi ja infinitiiviga moodustatud analüütilised vormid viitavad lõpetamata tegevusele. *лоньы* ja kesksõnaga moodustatud ühendid näitavad aga vastupidi seda, et tegevus saab tulevikus lõpetatud. Seda näitab juba kesksõna ise, kuna *-ӧма* lõpp viitab tegevuse finiitsusele (Tsõpanov 2020: 135; ÖKK 2000: 341-342). *-ӧма* kesksõna on iseenesest minevikuline (2020: 244), kuid tulevikuliseks teebki selle konstruktsiooni *лоньы* kasutamine, seda nii oleviku- (35) kui tulevikuvormiga (36). Siinkirjutajale teadaolevalt ei ole komi keele kohta käivates uurimustes taolist konstruktsiooni kirjeldatud, küll aga esineb see samal kujul läänemeresoome keeltes (*\*l̥-* verb + mineviku kesksõna). Nii nagu komi keeles, viitab see ka läänemeresoome keeltes tegevusele, mis saab tulevikus lõpetatud olema (Norvik 2013: 145; vt ka peatükk 1.3.).

Lisaks sellele esines kaks lauset teistusuguste moodustusviisidega. Esimene neist oli *лоньы* olevikuvorm koos infinitiiviga (37). Kuigi abiverb koos infinitiiviga on komi keeles tavaline analüütilise tuleviku väljendamisviis, pole *лоньы*-verbiga taolisest konstruktsioonist siinkirjutajale teadaolevalt uurimustes juttu olnud.

(37) *Нинӧм кӧ оз вежсьы, воас кад, и деревняд уджавнысӧ лоӧ некодлы.*

'Kui miski ei muutu, saabub aeg, mil külas pole kedagi, kes **võiks töötada.**'

Teine ülejäänuiist erinev moodustusviis oli tulevikuvorm koos nimisõnaga *сьӧкыд* 'raske' (38).

(38) *Талун депутатъяс аддзисны, мый объектсӧ сьӧкыд лоас поавны во помӧдз.*

'Saadikud nägid täna ära, et **saab olema raske** objekt aasta lõpuks valmis saada.'

Dmitri Bubrihh (1949: 122) kirjeldabki *лоны* kui ainult abiverbi ning mainib, et *лоны* kui abiverbiga kasutatakse „nimisõnalisse sfääri“ kuuluvaid sõnu. Ta ei too sellega küll ühtegi näidet, kuid ilmselt on ta mõelnud sarnast konstruktsiooni nagu näites 38.

## KOKKUVÕTE

Bakalaureusetöö eesmärgiks oli uurida, kas ja kuidas erineb verbi *лонь* oleviku- ja tulevikuvormi kasutamine ainsuse 3. isikus. Kuna *лонь* põhitähendus on 'olema (tulevikus)', puuduks otsene vajadus seda veel kuidagi tulevikuliselt märgendada, ometigi kasutatakse seda verbi ka tulevikuvormis. Verbi *лонь* pole siinkirjutajale teadaolevalt varem uuritud, samamoodi on üsna vähe kirjutatud komi keele tulevikust üldiselt.

Uurimismaterjal pärines sürjakomi veebikorpusest (Arhangelski 2019), kust otsiti välja laused, kus esineks *лонь* oleviku- või tulevikuvorm ainsuse 3. isikus. Analüüsimiseks valiti mõlema vormiga 100 kasutusjuhtu, kokku seega 200, mis jaotati tabelisse selle järgi, kas *лонь* viitas tulevikule või millelegi muule ning mis nähtused või tegurid võiksid *лонь* kasutamise tingida. Nende põhjal moodustati kategooriad, milleks olid nulltulevik, kontekst, ajamäärsõna, tingimus, teine tulevikuline verb, optatiiv, tähendus 'kelleks-milleks olema', modaalsus, tähendus 'juhtuma', tähendus 'saama' ja liitõeldis.

Töö eesmärgi täitmiseks esitati kaks uurimisküsimust. Esiteks uuriti, millised tegurid või nähtused mõjutavad verbi *лонь* ajavormi valikut. Kaks kategooriat, mis eelmainitud tegurite ja nähtuste põhjal moodustati, esinesid ainult *лонь* olevikuvormiga: modaalsus ja tähendus 'kelleks-milleks olema'. Ülejäänud kasutusjuhtudest eristab neid ka asjaolu, et *лонь* ei viidanud mitte tulevikule, vaid olevikule. Ilmselt tuleneb modaalsusest ja 'kelleks-milleks olema' tähendusest ka peatükis 1.4.3. välja toodud arvuline erinevus oleviku- ja tulevikuvormide esinemise vahel sürjakomi veebikorpuses, kuna need kaks kategooriat moodustasid siinses töös 38 kasutusjuhtu 100-st.

Ainult tulevikuvormi kasutati vaid tähenduse 'saama' väljendamiseks. Kuigi 'saama' tähendus ilmnes ka olevikuvormiga (ja teiste tulevikuvormiga) lausete puhul, polnud nende puhul võimalik öelda, kas esil oli 'saama' või 'olema (tulevikus)'. Tulevikuvormi puhul oli 'saama' aga selgelt esil, lisaks kasutati neis lausetes instrumentaali

Ülejäänud nähtused või tegurid esinesid mõlema *лoны* vormiga. Kuigi konkreetset vastandust nende vahel polnud, oli märgata teatud tendentse. Näiteks kasutati enamasti *лoны* tulevikuvormi, kui lauses polnud ühtki kontekstilist tegurit, mis oleks eeldanud tulevikulise verbi kasutamist. Lisaks oli mõningaid suundumusi näha ajamäärsõnade kasutamisel ja kuupäevade kirjutamisel. Näiteks kasutati koos aastaarvude ja kellaaegadega tulevikuvormi, kuupäevade kirjutamisel eelistati aga olevikuvormi. Ajamäärsõnu *лoктан* 'järgmine' ja *мыcтu* 'pärast' kasutati rohkem tulevikuvormiga, samuti kasutati tulevikuvormi rohkem siis, kui verbile *лoны* eelnes lauses veel mõni teine tulevikuvormis verb.

Oli ka lauseid, kus *лoны* ei olnud mitte lihtöeldis, vaid liitöeldise osa. *лoны* oli neis abiverbi funktsioonis ning esines koos *-õма* kesksõna, infinitiivi või nimisõnaga. Kesksõnaga kasutati enamasti olevikuvormi, ning see viitas situatsioonile, mis saab tulevikus lõpetatud olema. Infinitiiv ja nimisõna esinesid ainult ühes lauses. Neist esimesega kasutati olevikuvormi, teisega tulevikuvormi.

Teise uurimisküsimusega taheti teada, milline on verbi *лoны* ainsuse 3. isiku oleviku- ja tulevikuvormide kasutamise vahekord. Nagu mainitud, siis kahe kategooria puhul kasutati ainult *лoны* olevikuvormi: tähendusega 'kelleks-milleks olema' 28 korda, modaalsusega 10 korda. Tähendusega 'saama', mis esines ainult tulevikuvormiga, oli 4 lauset. Ülejäänud kategooriatest, mille alla kuulusid mõlema vormiga laused, oli kõige arvukam n-õ nulltulevik, kuhu kuulus 37 lauset tulevikuvormiga ja 7 lauset olevikuvormiga. Teiste kategooriate puhul nii suurt kasutamisuhtude erinevust ei olnud. Järgnevalt on loetletud kategooriad ning sulgudesse lisatud sellesse kuulunud lausete arv esiteks oleviku- ja seejärel tulevikuvormiga: kontekst (9, 16), ajamäärus (10, 15), tingimus, (8, 9), teine tulevikuline verb (3, 8), optatiiv (5, 2), tähendus 'juhtuma' (1, 2), liitöeldis (18, 5).

Üldistavalt võib öelda, et *лoны* oleviku- ja tulevikuvormide kasutamise vahel on selge erinevus kahel puhul. Esiteks siis, kui *лoны* viitab olevikuvormis olevikule, mitte tulevikule, ja teiseks siis, kui *лoны* on tulevikuvormis väga selgelt tähenduses 'saama'. Ülejäänud puhkudel on kasutuses nii oleviku- kui tulevikuvorm ning nende kasutamine

ei paista sõltuvat ühestki tegurist, vaid pigem on tegu keelekasutaja harjumuse või eelistusega. Seda näitab ka asjaolu, et esines ka taolisi lauseid, kus oli kasutatud nii *лоньы* oleviku- kui tulevikuvormi.

Edaspidi võikski uurida, kas komi keelt emakeelena kõnelejad tunnetavad mingit vahet, kui samas lauses esineb *лоньы* oleviku- või tulevikuvorm. Samuti võiks lähemalt uurida konstruktsioone, kus *лоньы* esineb abiverbina koos *-õма* kesksõna või infinitiiviga, kuna siinkirjutajale teadaolevalt pole seda kirjanduses üldse mainitud. Lisaks sellele oleks hea uurida sama teemat lähtudes kõikidest korpuses olevatest lausetest ning võtta vaatluse alla ka mitmusevormid, et teha paikapidavamaid järeldusi.

## KIRJANDUS

**Arhangelski 2019 = Архангельский, Тимофей 2019.** Корпуса коми-зырянского языка. [http://komi-zyrian.web-corpora.net/komi-zyrian\\_corpus/search](http://komi-zyrian.web-corpora.net/komi-zyrian_corpus/search). Vaadatud 08.11.2023.

**Abaffy, Erzsébet 1991.** Az igemód- és igeidő-rendszer. – A magyar nyelv történeti nyelvtana. I kötet. A korai ómagyar kor és előzményei. Budapest: Akadémiai Kiadó, 104–121.

**ВКРС = Большой коми-русский словарь;** <https://dict.fu-lab.ru/dict?id=5109>. Vaadatud 08.04.2024.

**Bradley jt 2022 = Bradley, Jeremy, Gerson Klumpp, Helle Metslang 2022.** TAM and evidentials. – The Oxford Guide to the Uralic Languages. Toim. Marianne Bakró-Nagy, Johanna Laakso, Elena Skribnik. Oxford: Oxford University Press, 904–923.

**Bubrihh 1949 = Бубрих, Д. В. 1949.** Грамматика литературного коми языка. Ленинград: Издательство Ленинградского государственного ордена Ленина университета им. А. А. Жданова.

**Bybee jt 1994 = Bybee, Joan, Revere Perkins, William Pagliuca 1994.** The Evolution of Grammar. Tense, Aspect, and Modality in the Languages of the World. Chicago and London: The University of Chicago press.

**Comrie, Bernard 1985.** Tense. Cambridge Textbooks in Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press.

**Dahl, Östen 1985.** Tense and aspect systems. Oxford & New York: Basil Blackwell.

**Dahl, Östen 2000.** The grammar of future time reference in European languages. – Tense and Aspect in the Languages of Europe. Toim. Östen Dahl. Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 309–328.

**Erelt, Mati 2017.** Aeg. – Eesti keele süntaks. Eesti keele varamu III. Toim. Mati Erelt ja Helle Metslang. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 129–140.

**Fleischman, Suzanne 1982.** The future in thought and language. Diachronic evidence from Romance. Cambridge Studies in Linguistics 36. Cambridge: Cambridge University Press.

**Hamari, Arja, Rigina Ajanki 2022.** Mordvin (Erzya and Moksha). – The Oxford Guide to the Uralic Languages. Toim. Marianne Bakró-Nagy, Johanna Laakso, Elena Skribnik. Oxford: Oxford University Press, 392–431.

**Klein, Wolfgang 2008.** Time in Language, Language in Time. – Language Learning 58, 1–12.

**Komi keele korpus = Коми кыв корпус;** <http://www.komicorpora.ru/>. Vaadatud 22.05.2024.

**Komi Vabariigi portaal = Коми республика - официальной портал;** <https://rkomi.ru/>. Vaadatud 24.05.2024.

- Kuznetsov, Nikolay 2022.** Komi. – The Oxford Guide to the Uralic Languages. Toim. Marianne Bakró-Nagy, Johanna Laakso, Elena Skribnik. Oxford: Oxford University Press, 487–506.
- Ludlow, Peter 2012.** Philosophy of Language. – The Oxford Handbook of Tense and Aspect. Toim. Robert Binnick. Oxford: Oxford University Press, 59–74.
- Lyons, John 1977.** Semantics. Volume 2. Cambridge: Cambridge University Press.
- Majtinskaja 1973 = Майтинская, К. Е. 1973.** Будущее время в финно-угорских языках. – Советское финно-угроведение 2, 81–90.
- Metslang, Helle 1996.** The developments of the futures in the finno-ugric languages. – Estonian: Typological studies I. Toim. Mati Ereht. Tartu Ülikooli eesti keele õppetooli toimetised 4. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 123–144.
- Norvik, Miina 2013.** Future time reference in the Finnic languages: LEE(NE)- verbs. – Suomalais-Ugrilaisen Seuran Aikauskirja 94, 125–164.
- Norvik, Miina 2015.** Future time reference devices in Livonian in a Finnic context (doktoritöö). Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Saarinen, Sirkka 2022.** Mari. – The Oxford Guide to the Uralic Languages. Toim. Marianne Bakró-Nagy, Johanna Laakso, Elena Skribnik. Oxford: Oxford University Press, 432–486.
- Savvaitov 1850 = Савваитов, П. И. 1850.** Грамматика зырянскаго языка. Санктпетербургъ: Типографія Императорской Академіи Наукъ
- Serebrennikov 1960 = Серебренников, Б. А. 1960.** Категории времени и вида в финно-угорских языках пермской и волжской групп. Москва: Издательство Академии Наук СССР.
- SKJa 1955 = Современный коми язык 1955.** Часть первая. Фонетика, лексика, морфология. Отв. ред. В. И. Лыткин. Сыктывкар: Коми книжное издательство.
- Tsõpanov 2020 = Цыпанов, Е. А. 2020.** Структура и морфологические категории глагола в коми языке. Сыктывкар: Институт языка, литературы и истории, Коми НЦ УрО РАН.
- Uotila, T. E. 1938.** Syrjänische Chrestomathie mit grammatikalischem Abriss und etymologischem Wörterverzeichnis. Helsinki: Suomalais-ugrilainen Seura.
- Wagner-Nagy, Beáta, Sándor Szeverényi 2022.** Samoyedic. – The Oxford Guide to the Uralic Languages. Toim. Marianne Bakró-Nagy, Johanna Laakso, Elena Skribnik. Oxford: Oxford University Press, 659–673.
- ÖКК 2000 = Лудыкова В. М., Г. А. Некрасова, Э. Н. Попова, Г. В. Федюнева, Е. А. Цыпанов 2000.** Öнiя коми кыв: морфология. Сыктывкар: Коми небöг лэдзанин.

## **VARIATION OF THE KOMI VERB *ЛОНЫ* 'WILL BE' IN THE PRESENT AND FUTURE TENSE IN THIRD PERSON SINGULAR.**

### **SUMMARY**

The aim of this thesis was to analyse whether and how the use of the Komi verb *ЛОНЫ* 'will be' differs in the present and future tense in third person singular. The verb *ЛОНЫ* itself already refers to the future but is used in the future tense nevertheless. It is not known whether there is any difference between the use of the present and future tense forms or not.

The data was gathered from the Komi-Zyrian web corpora (Arhangelski 2019). To limit the scope of the thesis, 100 occurrences were chosen, with each form (*лоӧ* in the present and *лоас* in the future tense respectively), resulting in 200 occurrences in total. The sentences were divided into categories, depending on whether the verb was implicating a future meaning or not and whether any factors might have determined the use of a certain tense. The categories were: zero-future, context, adverb denoting time, another verb in future tense, optative, the meaning 'to be someone or something', modality, the meaning 'to happen', the meaning 'to become', a participle and infinitive.

It was found that there were categories that only appeared with one on the tenses. For example, modality and the meaning 'to be someone or something' appeared only with the present tense of the verb. Likewise, the meaning 'to become' was only used with the future tense. All the other categories had no significant differences regarding the use of the present or future tense. Some tendencies could, however, be noted. For example, the so-called zero-future was rather used with the future tense. To refer to the time of the day or year when something was bound to happen, future tense was used. However, to write dates, the present tense was preferred. Some adverbs denoting time, like *локтан* 'next' and *мысти* 'after', were rather used with the future tense. When another verb in the future tense had already been used in the same sentence, future tense was preferred. *ЛОНЫ* was also used as a part of compound verbs, *ЛОНЫ* being the auxiliary used with a participle. In that case, mostly the present tense was used.

To conclude, the use of either the present or the future tense of the verb *лoны* differs mostly only when the present tense is referring to the present time, which is the case with the meaning 'to be someone or something' and modality, or when the future tense form has the meaning 'to become'. Leaving those instances aside, the use of the present and future tense seems to depend mostly on the language user and is probably influenced by the habit of expressing certain meanings in a certain way.

# LISA 1. UURIMISMATERJAL

LAUSED ЛОНЫ ОЛЕВИКУВОРМИГА (ЛОӖ)		ALLIKAS	NÄITE NR TÖÖS
TEGUR VӖI NÄHTUS NULLTULEVIK			
1	Сэтшӓм жӓ {{лоӖ}} и Помӓсдинь.	"Парма гор" 2012.12.21	1
2	– Тайӓ {{лоӖ}} матч сезона! – врачӓн петӓм бӓрын зӓв долыда кытчӓкӓ пӓтӓлӓкас шуис Гень.	"Арт" 2008	
3	Том предпринимательслӓн IV республиканскӓй форум {{лоӖ}} Канму службаӓ да веськӓдлыны велӓдан Коми Республикаса академияын.	"Коми республика - официальной портал" 2016.12.23	
4	Погибитӓмаяслӓн рӓдвуж-матыссаӓс, странаын мӓкӓд олысьсӓс майшӓдлӓ вель уна юалӓм, кодъяслы вочакывсӓ аддзыны {{лоӖ}} зӓв сьӓкыд.	"Коми му" 2015.11.09	
5	Гӓра бокас мӓясыс донтӓмӓс, и челядыдлы бур {{лоӖ}}.	"Арт" 2012	
6	А кодӓ нин и волысыс да катӓдысыс {{лоӖ}}?	"Арт" 2009	
7	Тӓдӓмлуньяс босьтӓс зӓв азыма, бура велӓдчӓмысь вӓзйылсны во кежлӓ ветлыны Финляндияӓ, но Алла эз мун, чайтӓс, мый йӓз муын {{лоӖ}} гажтӓм.	"Парма гор" 2016.08.29	
8	Роман Викторovich Полшведкин кӓсйысис колана ногӓн юрнӓдны вӓр-ва видзан юкӓнӓн, эскӓ, мый сылы виль структураын {{лоӖ}} лӓсьыд уджавны.	"Коми республика - официальной портал" 2016.10.26	
9	Та вӓсна кута лача, мый визитыс и республикалы, и кытшлы {{лоӖ}} колана да тӓдчана», - пасйис Коми Республикаса Юралысь Ненецкӓй автономнӓй кытшса губернаторкӓд аддзӓсылӓгӓн.	"Коми республика - официальной портал" 2013.04.01	
10	Ме чайта, тайӓ {{лоӖ}} коланаӓн и мянӓкӓд орчча дӓнмӓяслы — Ненецкӓй автономнӓй кытшса да Киров областьса олысьяслы, кодъяслӓн {{лоӖ}} поэянлун веськыда лӓбны шойчыны Крымӓ», - тӓдчӓдӓс Коми Республикаса Юралысь.	"Коми республика - официальной портал" 2012.08.23	3
11	Чайтам, {{лоӖ}} зӓв интереснӓйӓн да коланаӓн тӓдмасыны чой-вок литератураӓн, ӓд збыльвылас ми ӓти войтыр.	"Коми му" 2017.03.17	
KONTEKST			
12	Тадзтӓ велӓдысыслы дас пӓв кокныдджык {{лоӖ}} пырӓдчыны конкурсас да Россияын дорйыны асысыс уджсӓ, ӓд сылӓн ставыс нин дась.	"Коми му" 2015.11.23	
13	Министерствоӓ тай шыдчӓмсӓ ыстылӓма, сӓсса конкурслӓн помшӓӓмыс на кутшӓм {{лоӖ}}.	"Коми му" 2016.04.15	
14	Сыысь ӓддор, оргкомитетӓ колӓ сетны вӓзйӓмьяс, мыйяс отсӓгӓн творческӓй проектяс збыльмӓдӓм вылӓ {{лоӖ}} поэянлун вӓдитчыны Сыктывдӓн районлӓн ЫБ сиктса Финн-угор этнокультура паркӓн.	"Коми республика - официальной портал" 2016.04.08	
15	«Хе-хе-хе, тӓ ӓд пара йӓра уськӓдан да, бара на припасыд {{лоӖ}}», – не кадӓ шмонитӓс гажмыштӓм капитан.	"Арт" 2017	5
16	Сыктывкарсянь Симферопольӓ медводдза рейсыс {{лоӖ}} лӓддза-номья тӓлысь 10 лунӓ	"Коми республика - официальной портал" 2015.05.13	
17	Ӗшым тӓлысь 23 лунӓ Коми республиканскӓй филармонияын {{лоӖ}} вермытӓм челядылы Коми Республикаса Юралысьлӓн Ёлка да пи (ныв) пыдди босьтӓм челядылы выльвӓся утренник.	"Коми республика - официальной портал" 2016.12.13	
18	Аддзӓсылӓмыс вӓлӓ Республикаса гижысыслӓн XII чӓкӓртчылӓм водзвылын, мый {{лоӖ}} ӓшым тӓлысь 10 лунӓ.	"Коми республика - официальной портал" 2009.12.09	
19	{{лоӖ}} потшӓстӓм градйӓр.	"Арт" 2015	
20	Тайӓ {{лоӖ}} аслысыяма дискуссионнӓй площадка.	"Коми республика - официальной портал" 2016.12.09	
AJAMÄÄRUS			
21	Та бӓрын {{лоӖ}} поэянлун видзчысыны вӓр-ва видзӓмын законодательство торкалӓмысь.	"Коми республика - официальной портал" 2016.12.06	
22	Сбор помас нин, сӓдз шусяна «огонӓк», «сикӓтш» вылас меным вӓлӓ лёккодӓ, юрын бергалӓсны быдсыяма мӓвпьяс: коммунарсӓкӓй сборыс помасьӓ, сӓсса дыр ог кут сывыны гораа ворсысь гитара улӓ да сӓмын во мысти на {{лоӖ}} сьӓлӓмад кольысь татшӓм гажа кык луныс))	"Горадзуль" 2015.12	
23	Инессакӓд пусьӓм-пражитчӓмсӓ петкӓдласны передачаын, кодӓ {{лоӖ}} локтан сентябрын.	"Коми му" 2016.06.14	
24	Кыдзи тӓдчӓдӓс аддзӓсылӓмлы кывкӓртӓд вӓчигӓн районас гижысыслӓн котырӓн веськӓдлысь В.Лодыгин, Тима Веньӓн на пуктӓм «подув вӓр» быдмӓ, Эжва йыв и водзӓ {{лоӖ}} коми литературалы эбӓс сетысьӓн.	"Парма гор" 2014.07.23	10
25	Водзӓ вылӓ тӓдчанаӓн ӓртасьӓмыс {{лоӖ}} горноруднӓй, вӓр отрасль да видз-мӓ овмӓс юкӓнын, торйӓн нин вузасьӓм вылӓ кутӓдьяс дырйи», - пасйис В.Тукмаков.	"Коми республика - официальной портал" 2015.02.16	
26	– Ӗчкиыд сӓмын аски {{лоӖ}}, окулист, вӓлӓм, талун оз вермы волыныс, звӓнитлӓс, аски пӓ быть.	"Арт" 2008	14
27	Водзӓ {{лоӖ}} на...	"Арт" 2007	
28	Мый {{лоӖ}} тулыснас?	"Арт" 2012	
29	Войнас меным бурджык {{лоӖ}}.	"Арт" 2012	
30	А сӓсса бара окота {{лоӖ}} бӓрынтычштны да выльысь кытшовтны синмӓн ставнас жырӓс, но мӓд ловруӓн нин, мӓд пӓлӓс мӓвпьясӓн, кодьяс сӓмын на чужисны юрад снимокьясӓс видзӓдалӓм бӓрын.	"Коми му" (Коми му) 2016.03.15 [2016]	13

TINGIMUS			
31	Ме ньöти ог майшась дөзьöбитысь да инöд видзысь органьяслөн профессионализм кузя, и ми тöдам, мый эмöсь кö мыжаяс - мыждöмыс век {{лоö}}.	"Коми республика - официальной портал" 2013.04.26	
32	Öни кö он вöч, {{лоö}} сёр, öд кодсюрöлөн эз коль некүтшöм рöдвуж.	"Парма гор" 2016.06.30	16
33	Видзöдлам, гортын-ö Бурь-Ань, а гортын кö — шог сылы {{лоö}}!..	"Арт" 2013	
34	Таво Öблезяна во, да гудöкасысьясляслөн гажыс кö {{лоö}}, сыла-ворса лёкиника.	"Коми му" 2016.02.04	
35	Сэки найö оз рокмунны, и кöрыс {{лоö}} чöскыд.	"Парма гор" 2016.06.02	19
36	«Шуам, Комыин кö {{лоö}} авария, Ненецкöй автономнöй кытшын күтасны бырöдны мусир киссьöмысь колясьяссö.	"Коми республика - официальной портал" 2016.12.06	
37	А унджык кö татшöмыс {{лоö}}, кутам тöдны — эмöсь сэни, кодъяс сяммасны мяняс кывны да гöгөрвоны.	"Коми му" 2016.04.15	
38	Тадзи кö водзö {{лоö}}, гашкö, бөр ковмас бергöдчыны «важ кадас» да заводитны бурдöдчыны народнöй медицина отсöгөн.	"Коми му" 2017.03.13	18
TEINE TULEVIKULINE VERB			
39	Тайö {{лоö}} ыджыд отсöгөн экономика уджтасьяслы, күтшöмъяс öни пöртсьöны олöмö.	"Коми республика - официальной портал" 2014.12.04	
40	А кодыр воас вочакывныс —{{лоö}} сёр нин.	"Коми му" 2016.04.25	21
41	Веськыда кö шуны, Гень эськö и ачыс нин эз вывтi эскы аслас кывъясы, но мыйлакö тайö том зонмыслы вöли окота эскыны, эскыны, мый тайö сöстöм на сиктса зонмыс, кодi тшöтшъясьсыс, тыдалö, гусьöн, мед оз серам выв лэптыны, лыддьысьö, вермас чегны олöмсö, вермас, и {{лоö}} Геньысь шудаöн, и Гень дзик кöсьйтöг друг вöзйис:	"Арт" 2008	
OPTATIIV			
42	Мед тайö бурсы пырас мян олöмö, мед ньöбöмторъяс бура ловзясны, быдмасны да ставыс {{лоö}} уна, мед мичаöсь лоасны керка йöрьяс, — бурсиис видз-му овмöс министерствоысь районлөн юкөнса начальник А.Р.Ярова.	"Парма гор" 2014.05.28	
43	Мед эськö сiдзи и {{лоö}}.	"Коми му" 2017.03.16	
44	– Но мед {{лоö}} тэ ног, сета, мый коран.	"Коми му" 2015.09.28	23
45	Сиа, медым 2017 воис {{лоö}} шуда Тiянлы да Тiян матыссясы, медым ваяс вермöмъяс уджын, öтсöгласлун да радлун», - висътавьö Владимир Путинлөн чолöмалöмын.	"Коми республика - официальной портал" 2016.12.31	
KELLEKS-MILLEKS OLEMA			
46	Тайö уджтаслөн шöр могьясысь öтиөн {{лоö}} дiнмуын ичöт да шöр бизнеслы отсалöм да сiйсö сöвмöдöм.	"Коми республика - официальной портал" 2016.05.24	26
47	Талунъя мортлы вужъясыд оз ковны, тайö весьшöрö важö күтчысьöмөн {{лоö}}.	"Горадуль" 2015.05	25
48	Талун, кор ме локтi удж вылö, меным воис зэв уна телеграмма – и канмуса медвылыс чина йöзсянь и уна мукöд йöзсянь, кодъяс тшöтш сиöны мян уна сикас войтырлы, күтшöмөн {{лоö}} россияса войтыр, овны мирын, öтсöгласöн, медым олöмыс лунысь-лун вöли бурджык, а мян страна да республика пыр мичаммис», – шыöдчис пукалысьяс дорö Коми Республикаса Юралысь.	"Коми республика - официальной портал" 2016.11.04	
49	Власьтiлөн войтыр дорö матыслуныс {{лоö}} сöмын веськыд сёрниын», - пасйис Вячеслав Гайзер.	"Коми республика - официальной портал" 2013.12.27	
50	Республикаса мутасын дзоньвидзалун бурмöдан лагерö путёвкälөн шöр доныс 21 лун вылö {{лоö}} 16800 шайт.	"Коми республика - официальной портал" 2012.04.20	
51	Ашшöр уджалöм сöвмöдöм могысь став коланасö лöсьöдöм {{лоö}} «Кулöмдiн» муниципальнöй районас администрациялөн уджын медшöр туйвизьясысь öтиөн.	"Парма гор" 2016.05.26	
52	«Чушканзiлысь» уна вося да тöдчана удж донъялöмөн {{лоö}} и сiйö, мый 2003-2010 воясö став Россияса фестивальяс дырйи журнал витысь помся вöли «Финн-йöгра шмонь» номинацияын вермысьöн. 2007-2009 воясö «Пресса» ставмирса выставкаяс дырйи «Чушканзi» куимысь наградитiсны «Прессалөн зарни фонд» пасöн. 2008 воын журнал лои республикаса «Признание» творческой конкурсын «Йöзöданлөн дизайн» номинацияысь вермысьöн.	"Коми му" 2016.10.31	
53	Öти джынйыс кок улад {{лоö}} пос пыдди, мöд джынйыс вылö вештысьсьö, кильчö вевтөн быттö {{лоö}}.	"Арт" 2007	
54	Коми Республикаса Каналан Сöветөн Веськöдлысь Надежда Дорофеева тöдчöдiс, мый Йöзсö велöдан министерстволөн шöр индикаторнас {{лоö}} велöдан услугаяс качествоөн дөвöльлун.	"Коми республикаса Каналан сöвет" 2017.11.09	
55	Öни вот база арталан подулын {{лоö}} глинозёмлөн бөръя доныс, кодi ыджыдджык руда донысь.	"Коми республика - официальной портал" 2016.09.13	
56	И зэв тöдчанаторйөн {{лоö}} сiйö, мый таво, гöгрöс паса воö, ми кутам кырымавны нöшта öти сёрнигижöд, урчитны 2016 во вылö мянлысь планьяссö да 2018 воöдз ёртасьöм вылö могьяссö.	"Коми республика - официальной портал" 2016.06.23	
57	В.Путин: Да, кöть зэв лöсьавтöмөн {{лоö}} танi юалöмыс, Сочыин, кöни век на гожöм, Тiян дорö водзö юалöм: кызди дасьтысянныд тöv келжö?	"Коми республика - официальной портал" 2014.08.21	
58	Сёрниыс кö муно «ыджыд» «Василейкöд» йитöд йылысь, то колö шуны гажсö оз рочөн «Василёкөн», а комиён «Васильён» ли «Васюкөн», а оз «Пöлöзничаён», мый {{лоö}} дзик нин мöдторйөн.	"Парма гор" 2014.11.12	

59	Но, венерическӱ али мый сийӱ {{лоӱ}}. «Коми республикалӱн лӱбач» уджын гижысь Виктор Сапрыков пасйӱ: «Конкурсӱн вермысь А.Неверов, ассысь баласӱ дорйигӱн, гӱгӱрвоӱдӱс гербсӱ	"Коми му" 2016.12.07	
60	тадзи: лӱбач петкӱдӱлӱ государство да власьт, кодлӱн могӱн {{лоӱ}} чужан му да войтырӱс дорйӱм, сӱвмыны отсалӱм-ышӱдӱм, та вӱсна лӱбач шевкнитӱм бордьяса, быттӱб кӱсийӱ лӱбзыны.	"Парма гор" 2016.08.19	
61	Кӱсъя торйӱн пасйыны, мый бӱрря воясӱ Коми Республикаса власьт органьяслӱн медшӱр могӱн {{лоӱ}} материально-техническӱ база ӱнмӱдӱм, – висьталӱс республикаса Юралысь.	"Коми республика - официальной портал" 2009.08.28	
62	Медшӱр гажнас {{лоӱ}} ыджыд «горка» - тайӱ аслысикас йӱжкостса гаж, кор Чилимдӱн сикт шӱрын йӱктӱны-сълӱны кытшӱн.	"Коми республика - официальной портал" 2012.07.13	
63	И «Василейӱс» кулӱмдӱнсалысь мырддьямысь весьшӱрӱ вӱзйӱмӱн {{лоӱ}}.	"Коми му" 2016.01.25	
64	Личная собственностьыс {{лоӱ}} мӱд ногджык: ас ӱмбур ли кыдзкӱ сӱдзи.	"Коми му" 2015.09.10	
65	«Семьякӱд да челядькӱд уджалӱгӱн выль бур технологияс ошкӱмыс {{лоӱ}} медколана туйвизьӱн, сы вӱсна мый «Водзӱ олӱм ради» уджтаслӱн медшӱр могыс сыын, медым быд кага, кӱтъ кӱнӱ сийӱ эз ов, быдмис бур оласнога семьяын», – пасйис В.Стаханов.	"Коми республика - официальной портал" 2011.08.30	
66	Сӱдз верктуйӱн {{лоӱ}} дӱнмӱлӱн арктическӱ юкӱнын юӱрьяс видлалан шӱриньяс.	"Коми республикаса Каналан сӱвет" 2016.05.25	
67	И оз весьшӱрӱ тайӱ конкурссӱ нӱдны Кулӱмдӱн районын, кӱнӱ вӱрыс сӱнӱ олысь йӱзлы {{лоӱ}} подулӱн, лючки да бур олӱм сетысьӱн», - висьталӱс Коми Республикаса промышленност да транспорт сӱвмӱдан министр Андрей Самоделкин.	"Коми республика - официальной портал" 2013.07.29	
68	Сажина Любовь, 343-ӱд группа: «Тайӱ журнал отсӱгӱн ми вермам тӱдмавын, мыйӱн олӱ да лолалӱ Коми му, мый {{лоӱ}} тӱдчанаӱн йӱзыслы.	"Арт" 2012	
69	Сылӱн кывьяс серти, 2013 во заводитчӱм вылӱ спортӱн занимайтчысь республикаса гражданаӱн пайыс {{лоӱ}} 24, 4%.	"Коми республика - официальной портал" 2013.03.22	27
70	– Эска, мый тайӱ уджалан опытыс отсалас збыльмӱдны «Белкомур» – татшӱм жӱ проект, кодлӱн подувнас {{лоӱ}} Архангельск – Сыктывкар – Перым маршрут кузя выль кӱрт туй магистраль стрӱитӱм».	"Коми республика - официальной портал" 2010.02.11	28
71	— Ваньӱ чож, порсыасыдлы карсян гӱстинеч вайим, местит, гид пельӱс йирӱмысь юмовджык, поди, налы {{лоӱ}}.	"Парма гор" 2018.10.04	29
72	[уеаг: 2009] Коми Республикаса Юралысь тӱдчӱдӱс, мый кризис дырйи Коми Республикаса юрнӱдысьяслы талун медтӱдчанаӱн {{лоӱ}} бюджет ладмӱдӱм да олысьяслы оланпасӱн гарантируйтӱм социальной конкнӱдьяс да гарантияс сетӱм.	"Коми республика - официальной портал" 2009.10.12	
<b>MODAALSUS</b>			
73	Ёна {{лоӱ}} корсысьны, отсасыӱ лыддьясыӱнӱна уджалысь.	"Парма гор" 2018.03.12	
74	Быть сӱсся {{лоӱ}} корсыны бурджык олӱмсӱ юркарысь.	"Коми му" 2016.03.09	
75	Быд кӱрт тувдӱраторйысь {{лоӱ}} асланым кӱшельысь вештысьны.	"Коми му" 2017.01.24	
76	— Но кӱтъ и кутасны челядьӱс берегас чеччӱдны, а водзӱ сӱсся найӱ подӱн вуджасны, и таысь {{лоӱ}} повны.	"Коми му" 2015.10.19	
77	Но сӱк жӱ майшасыны {{лоӱ}}, пармаыс сӱн и тан ыпьяӱл да.	"Коми му" 2016.08.01	30
78	Со и {{лоӱ}} повны «еджыд халатаыдлы».	"Коми му" 2015.09.25	
79	Ляпинӱ ветлӱм йылысь Таисия Васильевна казътылӱ, тӱлысь чӱж пӱ быд лун {{лоӱ}} места вывсыид вӱрзыны, асывнас чомтӱ разыны, а ритнас выльысь сувтӱдны.	"Горадзуль" 2012.11	
80	Воркутаын коми сълантӱ радейтӱны, зӱв тшӱкыда мянлы {{лоӱ}} сцена вывсыӱндыд петкӱдчыны.	"Коми му" 2016.01.25	
81	«Ме тӱда, мый выль техника сетас ыджыд отсӱг сийӱ уджыслы, кутшӱмӱс {{лоӱ}} вӱчны сы могысь, медым видзын республиканымӱс пӱжарысь», – пасйис аслас сӱрнин Вячеслав Гайзер.	"Коми республика - официальной портал" 2011.06.21	
82	Вын серти-ӱ Россияса командаы {{лоӱ}} венласыны медальяс вӱсна, дерт жӱ, петкӱдлас ворсӱмыс.	"Коми му" 2016.06.08	
<b>JUNTUMA</b>			
83	Мыйла татшӱмыс {{лоӱ}}?	"Коми му" 2015.12.28	31
<b>LIITӱELDIS</b>			
84	Медым чинтыны социальнӱ могмӱдан стационарнӱ учреждениесын ӱчередьяссӱ, 2018 во кежлӱ индӱма паськӱдны найӱс 3332 койко-местаӱдз, мый отсӱгӱн тырвуйӱ {{лоӱ}} могмӱдӱма стационарнӱ социальнӱ отсӱгӱн.	"Коми республика - официальной портал" 2016.07.20	
85	Лун-мӱд - и татшӱм анализсӱ {{лоӱ}} вӱчӱма.	"Коми республика - официальной портал" 2015.10.14	
86	Представляйтанныд, америкаса войтырлӱн кымын кӱхня {{лоӱ}} тшыкӱдӱма сы бӱрын, кор найӱ видласны асыны... гортаны... вӱчны «варӱнка».	"Коми му" 2016.03.15	
87	План серти 2017 воӱ {{лоӱ}} вӱчӱма туй карта, бӱрийӱма стрӱитчӱм улӱ му, лӱсьӱдӱма проектно-сметнӱ документация.	"Коми республика - официальной портал" 2017.02.28	

88	Сервисо {{лоё}} пыртёма расписание татшом специалистъяс дорё: врач-терапевт, врач-педиатр, общо́й практикаа врач (семейно́й врач), врач-стоматолог, врач-акушер-гинеколог дорё.	"Коми республика - официальной портал" 2012.12.27	
89	Таво Коми Республикалы 90 во тыригекжёл Сыктывкарын «Шогалысь воин» памятник дорын {{лоё}} лосьёдома барельефьяс Россияса куим Геройлы, шор местасо {{лоё}} сетёма Александр Иванович Алексеевлы, – висьталіс Вячеслав Гайзер Россияса Герой А.Алексеевлы сём митинг вылын.	"Коми республика - официальной портал" 2011.08.08	
90	«Ми кутам лача, мый пыртём вежсьомьяс отсёгон колана ногон {{лоё}} доньялома боевой тышьяса ветераньяс – найос, кодьяс дорйисны Айму», – висьталіс Коми Республикаса Юралысь Вячеслав Гайзер оланпас бала йылысь сёрнитігон.	"Коми республика - официальной портал" 2011.09.13	
91	Депутатъяслы видлалом выло {{лоё}} вёзйёма кык юалом: Россия Федерацияса Президентлөн вёзйом серти Россия Федерацияса гражданылы Коми Республикаса Юралысьлыс уджмогыас сетом йылысь да Коми Республикаса Юралысь чинё босьтчом йылысь.	"Коми республика - официальной портал" 2010.01.08	
92	Сергей Гапликовлөн индод серти, промышленность, мупытшкёсса озырлун, энергетика да транспорт министерствосё {{лоё}} юкёма кык ведомство выло: отыс кутас кывкютны мупытшкёсса озыр-лунён водитчом да вёр-ва видзём, а мёдыс – инвестицияс судзёдём, промышленность да транспорт совмодём вёсна.	"Коми му" 2017.06.15	35
93	Коми Республикалён Вёськёдлан котырса Вёськөдлысьёс Медводдза вежысь Лариса Максимова Сёветса Президиумлыс медводдза заседание востігон тёдчөдіс, мый выль структураыслон уджыс {{лоё}} вёськөдома сы выло, медым примитны управленческой решениеяс.	"Коми республика - официальной портал" 2016.12.29	
94	«Монди СЛПК» мутасын стрбитчан посяс киссигон пөгибнитомаяслон аскотыръяслы {{лоё}} сетёма материальной отсөг	"Коми республика - официальной портал" 2013.02.28	
95	Тайё условиясё кё {{лоё}} кутчысьома да решениеясё {{лоё}} примитёма, а тайё абу конки удж, татшом ВУЗ поэё лосьёдны», - гөгөрвөдіс Дмитрий Ливанов.	"Коми республика - официальной портал" 2014.06.16	
96	Кор {{лоё}} вёчёма тайё уджсё, сэтэыс гижёдыяссё тшөтш кёсийны вайны Комиё.	"Коми му" 2016.10.24	
97	Со тайё фермасё кё лэптам, тані став скөтсё {{лоё}} чипируйтёма, и вердны-юктөдны найос кутасын компьютер отсөгон.	"Коми му" 2016.04.25	
98	Тавысь өддор, регионын содас вот мынтём став тшупёда бюджетё, {{лоё}} стрбитёма выль вёр туйяс.	"Коми республика - официальной портал" 2009.11.26	
99	Сэсыя и төвар вёчысыяслы ковмас корсьны, мөд кыв вылас гижөдсө кытчө меститны, гашкө, тшөтш и выль тубрас та могысь вёчны, а ставыс тайё – содтөд рёскөд, кодсө медбөрти {{лоё}} пыртёма вузсө донас, – төдчөдіс вице-спикер.	"Коми му" 2016.03.28	
<b>LAUSED ЛОНЫ TULEVIKUVORMIGA (ЛОАС)</b>			
<b>NULLTULEVIK</b>			
1	И Русин-фон Стюарт шуис аслыс: «Том Пипуныров {{лоас}} менам довереннойён, а пёрысь Сирвойтов – сылөн пөдрядчикөн.	"Арт" 2010	
2	Содтөд {{лоас}} анализьяс босьтанін.	"Парма гор" 2012.09.19	
3	водзё и тшөтсё воштісны йёзыс, кымын врач вежсис Ижмаса больничаян, а Тандзе Марья – век тані, век аслас Вылыс Гамын, и кажитчө нин вёлі, мый сійё век и {{лоас}}.	"Арт" 2012	
4	Тадзи, бизнеслөн {{лоас}} нёшта өти инструмент кутны йитөд канму структураяскөд.	"Коми республика - официальной портал" 2015.04.20	
5	Эн шогсьөй ме вёсна, ставыс {{лоас}} бур.	"Парма гор" 2019.02.22	2
6	Сыктывдін районын биару {{лоас}} Вильгорт да Зеленеч сиктыяслон неумын уличаясын.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2017.05.19	
7	«Финн-йөгра этно-культурной выль паркын войтыркостса скульптурной гөгрөс паса V симпозиум {{лоас}} нёшта өти тшупөдон финн-йөгра войтырлөн этнокультураын творческой өтүтчөмлы», - вёзйис Коми Республикаса Юралысь Вячеслав Гайзер	"Коми республика - официальной портал" 2010.08.25	
8	–Коррупционерыд миян странаын пыр вёлі и {{лоас}}.	"Коми му" 2017.02.01	
9	Тайё {{лоас}} «ас рок» пүбөмөн, уськөдас «Василейлысь» төдчанлунсө, сылысь статуссө.	"Парма гор" 2014.01.15	
10	Сэки ставөн төдісны нин, мый фашистыяскөд войнаыс {{лоас}}, и век жё надейтчис-ны, мый Гитлер оз лысыть уськөдчыны СССР выло.	"Коми му" 2016.05.16	
11	«Талун колё бергөдчыны тайё юаломьяслань, вежны технология шедөдөмторьяс кузя видзөдлас, медым миян карьясын вёлі «сөстөм» производство, а сідзкө {{лоас}} сөстөм сынөд, вөр, кар, – пасйис Валентина Жиделева.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2017.02.08	
12	Тайё {{лоас}} медбур петкөдчөмөн», - вёзйис А.	"Коми республика - официальной портал" 2012.08.23	
13	Торья төдчана мый лоё оз сөмын канму да муниципальной власьтөс петкөдлысьяскөд өта-мөд костын а {{лоас}} поэялун төдмасыны лосьёдом уджыскөд.	"Коми республика - официальной портал" 2013.04.08	
14	Ми кытчөдз асьным олам-вылам, Век юрын {{лоас}} миян ань.	"Арт" 2016	
15	Төдчана воськовөн {{лоас}} талунья оланпастэчас бурмөдөм.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2014.11.11	
16	Республикалөн сё вося пас кезло бур козинөн {{лоас}} и 1 №-а карса больничалысь выль хирургия юкөн востөм.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2016.08.15	

17	И {{лоас}} оз сысыс водзёсыс?	"Коми му" 2015.07.20	
18	Тодомьсы, и та йылысы сёрни {{лоас}} практикум дырйиыс, — висьталіс Людмила Камбалова.	"Коми му" 2016.10.24	
19	«Оні предпринимательяслөн {{лоас}} позянлун аддзыны содтёд сём бизнес сөвмөдөм вылө, инновацияя пыртөм вылө либө выль оборудование ньбөбм вылө.	"Коми республика - официальной портал" 2017.03.30	
20	Зэв любө, мый Лев Валерьянович кёсйысыс Ыджыд Вермөм лун паныдавыны Сыктывкарын да Коми Республикаса олысыяслы {{лоас}} бур козин татшөм төдчана праздник лунө», - пасйис Коми Республикаса Юралысы Вячеслав Гайзер.	"Коми республика - официальной портал" 2015.04.20	
21	Пыр на виччыся —Дивө {{лоас}}, Эг жө весьшөрө енлысь кор!	"Арт" 2012	
22	Луныс сетіс пас: Помөсдінын Тима Веньлы сіөм гажыс {{лоас}} сөстөм мичаөн.	"Коми му" 2015.11.02	
23	Республикаса Юралысы пасйис, мый и политической партияслөн, и лоны вермана кандидатьяслөн {{лоас}} тырмымөн кад, медым республикаын зільджыка уджавны да петкөдлыны асьнысө збыль уджалысь политической вынөн, коді кужө да вермө дорйыны миян олысыяслысь интересьяссө.	"Коми республика - официальной портал" 2009.12.11	
24	Тэ төдан: олөм баныд {{лоас}} рудөн,	"Арт" 2009	
25	Сійө {{лоас}} өнія велөданінлы содтөдөн.	"Парма гор" 2015.09.28	
26	«Коми керка {{лоас}} грездлөн культураса да социальной шөринөн.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2017.09.01	
27	Шуам, таво Ивановка грездын {{лоас}} ва колонка, Мандачын бурмөдасны ёг улө контейнерьяс, Яснөгын вөчасны спорт площадка.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2017.06.06	
28	Тайө нин {{лоас}} предательство.	"Арт" 2011	
29	— Некутшөм сёрни, мый Дереваннөйса шөр школа {{лоас}} 9 класса школаөн, оз на мун.	"Парма гор" 2018.05.17	
30	Сійө эскө, мый татчө вольсы {{лоас}} тырмымөн, тайө бала дорас позяс кыскыны зэв на унаөс, кодьяс пуктасны районын туристалөм сөвмөдөмө асьыныс пай.	"Парма гор" 2018.12.14	
31	И думайта, мый ставыс тайө {{лоас}} менам олөмын зэв төдчанаторйөн.	"Горадзуль" 2014.10	
32	Эска, ставыс {{лоас}} бур, — сёрнитіс В.П.Гилев.	"Парма гор" 2018.07.12	4
33	Кута лача, мый аддзам лөсялана решенияс, кодьяс отсөгөн {{лоас}} позянлун содтөд ыдждөдны из шом босьтөмсө.	"Коми республика - официальной портал" 2015.04.28	
34	Ньöти ог падьяв, эска, мый збыльысь каитчан, и мывкыд {{лоас}} тэныд, бөрья лунөдзыд кө пондан овны Ен заповедьяс серти!..	"Арт" 2013	
35	Чайта, мый медся нимкодь {{лоас}} школяяслы.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2018.09.20	
36	Сэсся усьпаньвыв пуксяс да сэтшөм кокни лов вылын {{лоас}}.	"Арт" 2010	
<b>КОНТЕКСТ</b>			
37	Шулөны тай: кызди вочаалан выль во, сэтшөмөн сійө и {{лоас}}.	"Парма гор" 2018.12.28	
38	Организацияс, предприятиеяс да олысыяс сьөлөмсянь чукөртөны сьөм, мый {{лоас}} ветераньяслы да налөн дөваяслы содтөд отсөгөн.	"Коми республика - официальной портал" 2011.05.09	
39	А табдз Гитлер кёсйысьөма фон Зассыслы, карыслы пө тэнсьыд нимтө сетам — Зассенбургөн {{лоас}}.	"Коми му" 2016.05.16	
40	Олысыяс юасисны, {{лоас}}-ө патераясын телефон, орччөн гаражьяс кыпөданін.	"Парма гор" 2014.10.31	6
41	{{лоас}} кык жыр.	"Парма гор" 2014.10.10	
42	Кольөм воын «ИКаР» дінмуса ордысьөбмьясө пырөдчис сизим команда, локтан турнирын {{лоас}} ёна унджык.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2018.04.06	
43	А таво семинар {{лоас}}, кутам доньявны велөдчысыяслысь гижөдьяс, кодьясөс найө сетлісны велөдан управлениеөн нуөдөм «Чужан му дінө муслунөн» да «Енбиа гижысь» конкурс вылө.	"Парма гор" 2013.03.11	
44	Медым содтыны вөр нуөм, колө котыртыны транспортнөй компания, көні {{лоас}} 50 кымын морт.	"Парма гор" 2016.07.25	
45	Депутатьяслы колө стөча гөгөрвоны, мый {{лоас}} тайө юкөнын, кутшөм отсөг сетасны аграрийяслы.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2014.10.16	
46	Ручын школа коми да миян роч челядылы сэні {{лоас}} сьөкыд.	"Парма гор" 2018.05.17	
47	Сы вөсна, мый тайө тестыс – аскиа уджлы позянлун, өд кызди чайтсьө, 2010 воыс {{лоас}} ньöти оз кокныдджыкөн.	"Коми республика - официальной портал" 2009.12.17	
48	Сы серти, 2016 воын чөжөсыс {{лоас}} 59 миллиард 200, 1 миллион шайт мында, рөскодыс – 67 миллиард 352, 3 миллион шайт.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2015.11.17	8
49	Розыгрышыс {{лоас}} ноябрь 20 лунө.	"Коми му" 2015.10.14	7
50	Такөд йитөдын 14: 30 часын Сыктывкарын {{лоас}} кыпид чукөртчылөм.	"Коми му" 2016.01.12	9
51	Декабрын {{лоас}} 10 во, кызди Вильгортис Павел Алексеевич Игнатов босьтчис уджавны «Монди СЛПК» котырлөн вөр заптысыяслөн Асыввыв юкөнысь Вылыс Эжваса участокын.	"Парма гор" 2017.09.28	
52	Ворсөмыс {{лоас}} КСЦ «Реноваын» 19 чассянь.	"Коми му" 2015.10.28	
53	Вомным {{лоас}} ваш.	"Парма гор" 2015.04.16	
54	«Дерт, {{лоас}}», – лөня шуыштөма нималана философ.	"Коми му" 2016.10.24	
55	Школакөд орччөн {{лоас}} кык автобуслы гараж.	"Парма гор" 2018.12.28	

<b>AJAMÄÄRUS</b>			
56	Коркө, гашкө, {{лоас}}.	"Арт" 2015	
57	Нель во мысти пöшти куим пөв содас чагөн вөдитчөм да {{лоас}} 141 сюрс пл. куб. м. мында.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2017.03.14	
58	Но специалистъяс эскөдисны, мый кык вежон мысти {{лоас}} дась медводдза судта, став колана материалсө вайома нин.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2015.01.30	
59	Некымын лун мысти ставыс вежсяс, балыдджык и балыдджык {{лоас}} платтьоыс пу-байдлөн... чөвлун поздысяс морос пытшкө!..	"Арт" 2012	
60	И сэки пөчө-пачө висьталіс – некүтшөм пон татөн абу, сійө {{лоас}} коркө... бөрыннас.	"Арт" 2017	
61	Аски сыктывкарсалы серпасалам енэжын «9» лыдпас – Май 9 лун тадзи нимөдам, «көлөкөл» – казгыштам войналысь сьөкыд вояссө, «сьөлөм» – сійө {{лоас}} войвывсалы козинөн.	"Коми му" 2016.05.18	15
62	заводитны вөчны мянкөд орччөн олысь йөзлы буртор.	"Коми республика - официальной портал" 2017.04.11	
63	Керчомьясяс эз нин эскыны, мый коркө {{лоас}} выльмөдөм туй.	"Парма гор" 2018.09.20	11
64	Александр Селютин серти, республикаын уджалоны нин 4 МФЦ, а локтан кадө ставнас {{лоас}} 10.	"Коми республикаса Каналан сөвет" 2014.11.11	
65	Та вөсна локтан татшөм венласьөмыс {{лоас}} Сыктывкарын.	"Коми му" 2016.06.22	
66	Ставсө босьтөмөн юкөн арталө, мында сьөм воас районас бюджетө, өткөдьялө воддза вояскөд, сы серти висьталө, күтшөмөн {{лоас}} локтан во, лосьөдө рөскод.	"Парма гор" 2015.09.08	
67	Ме муна визир кузясы да төда: татчөдз кыксө метра, а сэссия {{лоас}} нельсө.	"Парма гор" 2016.06.28	
68	А водзө мый {{лоас}}?	"Арт" 2012	
69	Сэссия и сиктсалы {{лоас}} содтөд уджалан места.	"Коми му" 2015.07.24	13
<b>TINGIMUS</b>			
70	– {{Лоас}} ті ног, он кө эскөй,	"Арт" 2016	17
71	{{Лоас}} кө весиг ичөтсыс-ичөт тырмытөмтор, уна лун да уна кад воштөм бөрын уджтө поэб шыбитны урнаб, сійө лоб туйтөмөн, ковтөмөн.	"Коми му" 2017.03.16	
72	И весиг сьөкыд кө {{лоас}}, прөста думышт – аския луныс ставсө вежас.	"Арт" 2012	19
73	Мөд ногөн кө {{лоас}}, кывным вермас вочасөн чусны.	"Коми му" 2016.01.19	
74	Мыйкө кө {{лоас}}, ме жө лоа мыжа.	"Коми му" 2015.09.01	
75	В.А.Пронин шуис, мый сійөс вужвийөн дзоньталөм могысь документъяс дасьтөма, {{лоас}} кө сьөм, босьтчасны вөчны локтан воын.	"Парма гор" 2014.06.27	
76	{{Лоас}} кө көть нейджыд позянлун пөртны олөмө налысь корөмсө, сійө вөчас став верманасө.	"Парма гор" 2016.06.14	
77	Вынсьөдасны кө мян республикаын оланпас, код серти и асвеськөдлан тэчасын, и муниципалитетлөн да республикалөн тшупөдын госслужащөйлы быть ковмас төдны коми кыв, сиктса и карса школаын коми урокыд медся радейтана {{лоас}} и велөдчысьясы, и налөн бать-мамлы.	"Коми му" 2016.02.15	
78	Кыз кө пө невесталөн көсаыс {{лоас}} – пи чужас, вөсни кө – ныв.	"Горадуль" 2017.05	
<b>TEINE TULEVIKULINE VERB</b>			
79	Том журналистъясөс Валентина Васильевна некор абу дзескөдлөма, мырдөн абу тшөктивлөма, та йылысь пө гиж, а та йылысь – эн; лэдзөма став көсйөмсө збыльмөдны, кымын унджык пө выль мөвп тян чужас – сымын интереснөйджык, лыддянабн {{лоас}} газетыс.	"Горадуль" 2016.11	22
80	Төдчанаөн тайө луныс {{лоас}} нөшта сы вөсна, мый күтасны бөрийыны странаса президентөс.	"Парма гор" 2018.02.19	
81	Экология вонас тайө уджсө күтам вөчны нөшта на зильджыка, но Коми Республикаса Воськөдлан котырлы тайө юалөмыс {{лоас}} пыр төдчанаөн, кытчөдз ог разьдй став мытшөдсө», - кывкөрталіс министрөс вежысь.	"Коми республика - официальной портал" 2017.03.09	
82	Техника дзоньталананінъяс вуджөдөм йылысь некүтшөм сөрни оз мун, кызди заптисны вөр Помөсдін вожын, сідзи күтасны заптыны и водзө, став техника {{лоас}} сэни.	"Парма гор" 2018.07.05	
83	Кыптас енэжыд, елма-муа костыд ыджыдысьыджыд {{лоас}}, паськалас гөгөрбок, чудлы вывтө ыджыд {{лоас}}.	"Арт" 2016	
84	Наукаын быд туялысьлөн {{лоас}} аслас торъя лист бок, найөс өтүвтасны наука нырвизьяс серти да организацияс серти да налы сетасны позянлун төдмасны республикаса научно-инновационной инфраструктураөн уна сикас туялөм нүдөм могысь.	"Коми республика - официальной портал" 2016.12.05	

85	Вячеслав Гайзер уськөдіс төд выльө, мый матысса кадö республикаса Каналан Сöветын пыртасны содтöд дінмуса семейной капиталон вöдитчöмö, мый серти {{лоас}} поэянлун видзны сьöмсö олан условиеяс бурмөдöм выльө.	"Коми республика - официальной портал" 2014.02.13	
86	Сьöмкудлысь чöжсöсö содтасны 1,4 млрд. шайт выльö (федеральной сьöмкудйысь воём сьöмкудкостса трасфертьяс вöсна) да {{лоас}} 59,7 млрд. шайт.	"Коми республикаса Каналан сöвет" 2017.04.11	
87	Особо понравились игра в «тайного друга», зажигательная дисАвгуст помнас на, кор локтём гимназияö, миян кураторьяс, Оля Иевлева да Катя Елдина, висьталісны, {{лоас}} пö коммунарской сбор.	"Горадзуль" 2014.12	
<b>ОРТАТИВ</b>			
88	«Мед миян артмөдчöмыс, медводз, збыльысь {{лоас}} вына кадсö урчиттöмөн, а, мөд-кө, ваяс уна пöльза да бурлун.	"Коми республика - официальной портал" 2009.10.13	24
89	Вайой кызкө öтүв бөрьям-дасьям журналистикаса быд темаысь бур коми текстьяс да пуктам найс образеч пыдди, медым поэяс кокниа судзöдны интернетысь, зэв бур киподув материал {{лоас}} öдйö гижысь котырылды.\n	"Арт" 2015	
<b>ЈУНТУМА</b>			
90	А мый мор сыкөд и {{лоас}}?	"Арт" 2017	
91	И мый {{лоас}}?	"Арт" 2007	32
<b>SAAMA</b>			
92	Сöмын 11-өд класс помалігөн стöчмөдіс, мый {{лоас}} англия кыв велöдысьөн, сы вöсна мый тайö предметыс вöлі медрейтанаөн.	"Парма гор" 2015.10.05	
93	Уджалан котырсö вынсьөдöмыс {{лоас}} медводдза воськолөн, медым вынсьөдасны вермытöмьяслы реабилитируйтан технической средствояслысь дінмуса лыддьöг», – пасйис республиканской парламентлөн профильса комитетөн веськөдлысь Наталья Паншина.\n	"Коми республикаса Каналан сöвет" 2017.06.19	
94	Татшөм ордысьöмсö котыртны вöзыйлөмаöсь асьныс педагогыяс, и эскыссьö, мый сійö {{лоас}} традицияөн, локтан воё бара на чукöртчыласны коми велöдысьяс, юксясны ёрта-ёртыскөд асланыс уджын шедöдөмторьясөн.\n	"Коми му" 2016.04.15	
95	Бöрйысьöмыс зэв кывкутана, öд буретш миян сайын, коді {{лоас}} странаса президентөн.	"Парма гор" 2018.03.01	33
<b>LIITÖELDIS</b>			
96	200 миллион шайт {{лоас}} веськөдöма Москва-Воркута поездлы выль лöсьыд вагоньяс нёбöм выльö. 50 миллион шайт мунас Инта районса Петрунь сиктын школа-интернат стрöитöм выльö.	"Коми республика - официальной портал" 2012.10.03	
97	Июльöн медводдза луньясö «Парма гор» газеткөд тшöтш тиянлы воас газетлөн печатя неыджыд кабалатор, кöні {{лоас}} пасйöма номер.	"Парма гор" 2016.06.20	
98	200 миллион шайт {{лоас}} веськөдöма Москва-Воркута поездлы выль лöсьыд вагоньяс нёбöм выльö. 50 миллион шайт мунас Инта районса Петрунь сиктын школа-интернат стрöитöм выльö.	"Коми республика - официальной портал" 2012.10.03	36
99	Тиянлысь быдөнлысь гөлснытö лөб пасйöма, да сійö {{лоас}} миян страналөн, миян республикалөн сөвман туйвизь индöмлы подулөн!	"Коми му" 2016.10.06	
100	«Талун депутатьяс аддзисны, мый объектсö сьöкыд {{лоас}} помавны во помöдз.	"Коми республикаса Каналан сöвет" 2017.09.15	38

## **Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks**

Mina, Laura Pihlik,

1) annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Komi verbi *лoны* 'olema (tulevikus)' varieerumine oleviku- ja tulevikuvormis ainsuse 3. isikus“, mille juhendaja on Nikolay Kuznetsov, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;

2) annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;

3) olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;

4) kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Laura Pihlik

25.04.2024